

Brassói Lapok

XL. évfolyam
213 szám.

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

Szerda

1934. évi szeptember 19

LŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lei. Brassóban 70 lei. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lei. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lei. — Külföldre: negyedévre 300 lei, félévre 600 lei, egész évre 1200 lei. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lei, páros (bal) szövegoldalon 6 lei, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lei négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Bölcselet és valóság

Írta: Tanódy Endre

Kedves meglepetésünkre a prágai kongresszuson most egyszerre hétszáz tudós tett ténylegesen az előfizetési díj 68 lei. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lei. — Külföldre: negyedévre 300 lei, félévre 600 lei, egész évre 1200 lei. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lei, páros (bal) szövegoldalon 6 lei, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lei négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Kedves meglepetésünkre a prágai kongresszuson most egyszerre hétszáz tudós tett ténylegesen az előfizetési díj 68 lei. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lei. — Külföldre: negyedévre 300 lei, félévre 600 lei, egész évre 1200 lei. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lei, páros (bal) szövegoldalon 6 lei, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lei négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Kedves meglepetésünkre a prágai kongresszuson most egyszerre hétszáz tudós tett ténylegesen az előfizetési díj 68 lei. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lei. — Külföldre: negyedévre 300 lei, félévre 600 lei, egész évre 1200 lei. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lei, páros (bal) szövegoldalon 6 lei, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lei négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Kedves meglepetésünkre a prágai kongresszuson most egyszerre hétszáz tudós tett ténylegesen az előfizetési díj 68 lei. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lei. — Külföldre: negyedévre 300 lei, félévre 600 lei, egész évre 1200 lei. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lei, páros (bal) szövegoldalon 6 lei, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lei négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Kedves meglepetésünkre a prágai kongresszuson most egyszerre hétszáz tudós tett ténylegesen az előfizetési díj 68 lei. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lei. — Külföldre: negyedévre 300 lei, félévre 600 lei, egész évre 1200 lei. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lei, páros (bal) szövegoldalon 6 lei, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lei négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Kedves meglepetésünkre a prágai kongresszuson most egyszerre hétszáz tudós tett ténylegesen az előfizetési díj 68 lei. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lei. — Külföldre: negyedévre 300 lei, félévre 600 lei, egész évre 1200 lei. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lei, páros (bal) szövegoldalon 6 lei, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lei négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Kedves meglepetésünkre a prágai kongresszuson most egyszerre hétszáz tudós tett ténylegesen az előfizetési díj 68 lei. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lei. — Külföldre: negyedévre 300 lei, félévre 600 lei, egész évre 1200 lei. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lei, páros (bal) szövegoldalon 6 lei, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lei négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Kedves meglepetésünkre a prágai kongresszuson most egyszerre hétszáz tudós tett ténylegesen az előfizetési díj 68 lei. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lei. — Külföldre: negyedévre 300 lei, félévre 600 lei, egész évre 1200 lei. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lei, páros (bal) szövegoldalon 6 lei, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lei négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

A népszövetségi felvétel ellensúlyozásául

Németország ki akar békülni a Szovjetszövetséggel

Blomberg ösztönzésére a német diplomácia nagy fegyverszállítási előnyöket ajánlott fel Kemál pasának a közvetítésért

Moszkvában és Párisban egyaránt nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy a Szovjet helyet foglal a Népszövetségben

Genf, szeptember 18.

A szombat délután elküldött hivatalos távirati meghívóra Litvinov vasárnap reggel megjelent Genfben s a délelőtti folyamán tanácskozást folytatott Barthou francia külügyminiszterrel, akinek megköszöntötte a Szovjetszövetség felvételének a kérdésében tanúsított magatartását.

Ezt megelőzőleg Litvinov a szovjetkormány nevében meleghangú levelet intézett a népszövetségi tanáchoz s közölte, hogy a Szovjetszövetség készséggel tesz eleget a meghívásnak s hajlandó belépni a Népszövetségbe, az

alapkormány 1. szakasza alapján. A Szovjetszövetség elismeri a Népszövetség döntőbíráskodását is, de csak olyan eseményekre vonatkozólag, amelyek felvétele után történnek. A továbbiakban a válaszlevél utal azokra az eszmékre, amelyeket a Szovjetszövetség képviselői a Briand-Kellog-paktumnak a népszövetségi paktummal való összehangbahozását illetőleg több ízben kifejtettek. A szovjetjegyzék annak a reménynek a kifejezésével zárul, hogy a szovjetkormány éppoly őszinte módon fog együttműködni a Népszövetség keretében a többi állammal, mint amilyen őszinteséggel most a genfi areopágra lép.

A népszövetségi tanács különben a választat megérkezése után 10 szavazattal 3 tartózkodóval szemben, megszavazta a Szovjetszövetségnek az állandó tanácsnoki helyet. A szavazástól Argentína, Portugália és Panama tartózkodott.

A hétfői napot elsősorban a megüresült tanácsnoki helyek betöltésének a kérdéseivel töltötték el. Kedden ugyanis újra összeült a közgyűlés, hogy megszavazza a Szovjet felvételét s egyben döntson az új tanácsnokságok ügyében. A szovjetdelegáció szerdán vonul be ünnepélyesen a Népszövetségbe.

A szovjetközvéleménynek csak most jelentették be a Népszövetségbe való belépést

A moszkvai szovjetkörökben nyilvánvaló elégtétellel fogadták a Szovjetszövetség meghívásának a módját. Különösen nagy sikert látnak abban, hogy a meghívót az összes nagyhatalmak aláírták, még Lengyelország is, ami Barthou érdeme. Néhány kisebb állam elienszenves magatartásának nem tulajdonítanak jelentőséget s azt tartják, hogy ezek állásfoglalása egyáltalában nem kisebbíti Szovjetország belépésének a jelentőségét.

A szovjetsajtó különben csak vasárnap foglalkozott először a Népszövetségbe való belépés ügyével. Addig ugyanis, amíg ez nem vált biztossá, nem akarták a közvélemény elé vinni. A lapok egyöntetűen közlik a hivatalos jelentést, amely szerint a Szovjetszövetség Genf-

be való bevonulása csupán annak a harminc meghívó államnak határozott kívánságára történik, amelyek a béke megszilárdítása érdekében szükségesnek látják a Szovjetszövetség közreműködését is. A szovjetkormány örül, hogy éppen akkor lép be a Népszövetségbe, amikor a Kellog-egyezménynek a népszövetségi alapokmánnal való összeegyeztetéséről van szó, mert a Briand-Kellog-paktum tudvalevőleg törvénytelennek jelentette ki a háborút.

A francia sajtó szintén elégtétellel emeli ki, hogy a szovjetkormány válaszelevelében világosan kifejezte készségét a béke biztosítása terén való őszinte közreműködésre. Különösen azt hangsúlyozzák a párisi lapok, hogy a meghívóra adott válaszból a Szovjetszövetség

vállalja az összes nemzetközi kötelezettségeket, amelyek a népszövetségi tagsággal járnak. A Szovjet nemcsak közvetítő, hanem igazságszolgáltató szerként is elismeri a Népszövetséget. Egyébként az orosz felvételt csak annak a teljes egyetértésnek tulajdonítják, amelyel Franciaország, Anglia és Olaszország ezt a nagyjelentőségű lépést megtette.

A REICHSWEHR VEZETŐI DRÓTOZTATNI PRÓBALJÁK A NÉMET-OROSZ BARÁTSÁG FAZEKÁT

Annak, hogy a Szovjetszövetség Genfben való bevonulása most már teljesen biztosítva van s csak a formalitások vannak még hátra, máris

ideálizmus van megjelölve. A demokrácia és szocializmus materialista eltévelyedések voltak, földönecsuszó féregtanok, míg a nemzeti reakció, a fajelmélet, a vitézség és nemzeti ébredések a magasságokba törő idealizmusok, megújulások és a szellem diadalai az anyag felett.

Hogy mindez így történt és ma is javában történik, az ellen a prágai hétszázak nem tettek semmit és ma sem tesznek semmit.

Megengedjük, hogy nem feladatuk az utcára menni és ott ölre kelni a francia határtól induló és Európán végigvonuló hordákkal. De még az Archimedes tiltakozásáig sem jutottak el, aki a vérengző martalócoknak legalább annyit mert megmondani: „Nolite turbare circulos meos.” Ne zavarjátok össze tudományos rajzjaimat!

Ezek a gondolatellenes, tudásellenes és műveltségellenes „ideálisták” különítmények mielőtt gyilkolni indultak, külön tanokat rendeltek maguknak és ha valami hiányzott belőlük, minden fegyvertényük után pótolatták. Hogy ezek a tanok szörnyű zagyvalékok, hogy céljuk az amugy is megzavart tömegek elmezavarának a gyógyíthatatlanságig menő felfokozása, ez csak kedvére volt a politikai és gazdasági vezérhelyeknek. Az örült nép még mindig jobb, mint a józan, különösen, ha

az egyik rögeszméje az, hogy a szabadság megvalósíthatatlan kiméra és nincs jobb, mint a vak engedelmisség a polgári és katonai vezérek ropogós parancsaival szemben.

Spengler kezdte és ki tudja, hogy hány ilyen tábori táltos lefizetett örületei kerültek — természetesen szennyes foszlányokban — a köztudatba és az éhezéstől mindenre kaphatóvá vált tömegek közé. Csak foszlányokban, mert ezek a minden valóságtól, minden tárgyilagosságtól és főként minden tisztességes filozófiától mentes rapszódák teljesen érthetetlenek a tömegek számára.

Nem tudjuk belátni és főként a Benes gondolatmenetéből sem levezetni, hogy ezzel a „szellemmel” szemben valaha is győzelemre juthatna az a másik szellem, a gondolkodás és tudás évezredek öröksége, amelyet a prágai filozófusok most leltároznak. Ez a bölcsesség, ez a filozófia és ez a tudás elbukott, mert nem volt annyi kisugárzása, hogy a téboly, babona és örület tervszerűen összesűritett sötétjét eloszlatni tudja. Elbukott vele szemben most, mikor előzőleg csaknem másfél század felvilágosodása már széjjel szórta. Csak tartania kellett volna korunk bölcseségét, amit nagy elődeik már megszereztek. De a bölcsék kovácsolták kőveikből, amelyeken apró szikrákat csíhítottak, hogy egy omladozó

rend még úgy-ahogy védett odúban pipázhassanak.

Nem küzdöttek, nem szálltak szembe a jobboldali tömegek részére készült boszorkánytanok és egyéb babonák megalázó becsúszásával és ha tették, olyan halkán tették, hogy valahogy meg ne hallják azok is, akik ellen irányulni kellett volna a tiltakozásnak.

A bölcs urak nem is olyan nagyon bánták, ha a babonák, előítéletek és a nemzeti militarizmus egyéb agyi előfeltételei elterjednek. Rosszabbtól féltek és nekik ez az aránylag kisebb rossz. Hogy Benes külügyminiszter és üres óráiban filozófia tanár — a filozófia órái már rég üresek — mindebből az ő szellemüknek győzelmét várja „egykörön”, az nyilván a külügyminiszter győzelme a filozófus felett.

Avisszafejlődés útja csakugyan az, hogy előbb a külügyminiszterek győzik le a bölcseket és aztán mindkettőjüket legyőzi a „szellem”, de nem az övék, hanem a nürnbergi szellem, a „romlatlan és félre nem művelt benső lelkesedés”.

Ez a szellem fog győzni, sőt már győzött is és gyűjtögetja győzelmi tüzeit, amelyeknél a következő háború lángja gyul.

És hol lesztek ti akkor, prágai filozófusok?

megvan az első szenzációs kihatása. A Paris Soir Berlinből kapott értesülése szerint a német diplomácia, Blomberg tábornok hadügyminiszter ösztönzésére és Kemál pasa közvetítésével, kísérletet tett a Szovjetszövetséghoz való új közeledésre. A Hitler-uralom óta ugyanis — amint tudvalevő — a hajdani német-orosz barátság kutha esett, a nevezetes rapallói szerződés egészen elhalványult a Moszkva párisi tájékozódást vett fel.

A közvetítés annyira fontos volt Németországnak, hogy Neurath báró külügyminiszter hosszulejtő hitelt helyezett érte kilátásba. Törökországnak a Krupp-gyárnál. Kemál pasa érintkezésbe is lépett Moszkvával, amely a közvetítő feltételeket szabta ahhoz, hogy normális és barátságosabb kapcsolatba lépjen Hitler Németországával.

Szűntessen meg a német kormány minden agitációt és uszítást a szovjetállam ellen s hagyjon fel minden olyan törekvéssel, amely elmergesítheti a japán-orosz konfliktust.

Hogy a közvetítés további sorsa mi lett, vagy lesz, arról még nem szivárgott ki semmi értesülés. Mindenesetre ez a jelenség is mutatja, hogy Németországban a hadsereg kerekedett felül s kényszeríti a Hitler-kormányt, hogy hozza helyre azt a hibáját is, amellyel elrontotta az orosz-német együttműködést, amely Németországnak világpolitikailag és katonailag nagy hasznára volt.

Grófi és táncosnő házassága Budapesten

Budapest, szeptember 18.

A magyar arisztokráta körökben nagy szenzációt kelt az a pikantéria, hogy Nádasdy Pál gróf feleségül vette Augner Hanna táncosnőnőt, a budapesti Moulin Rouge egyik táncosnőjét. A házasság mögött romantikus szerelmi história húzódik meg.

Megnyílt Belgrádban

az interparlamentáris kereskedelmi értekezlet 19-ik ülészaka

Belgrád, szeptember 18

Vasárnap Sándor király védnöksége alatt a szenátus üléstermében megnyitották az interparlamentáris kereskedelmi értekezlet tizenkilencedik ülészakát Sir John Sandeman Allen angol fidelegátus elnöklétével.

A jugoszláv kormány nevében Kojic helyettes külügyminiszter üdvözölte az értekezletet, rámutatva arra, hogy az értekezlet munkáját az egész világközvélemény, figyelemmel kíséri, mert nagyszabású kérdések kerül megvitatásra. Így Európa gazdasági életének újjáépítése, a pénznemek értékének állandósítása s a mezőgazdaság megsegítése. Az értekezleten képviselt kormányok — mondotta Kojic — kétségtelenül mindent megtesznek a fontos kérdések mielőbbi rendezésére.

Ezután Kumanudi, a szkupstina elnöke emelkedett szólásra s annak a reményének adott kifejezést, hogy az ülészak sikerrel fog zárulni. A Dunamedence közeli és távoli területei súlyosabban érintik a jelenlegi válságot, mint a világ többi része. A helyzet javulása és a szociális kérdések megoldása csupán a regionális szerződések révén lehetséges. Kumanudi végül kifejezte azt a meggyőződését, hogy az értekezlet eredményei tartósak lesznek.

A jugoszláv képviselőházi elnök után Saveanu román kamarai elnök beszélt hasonló értelemben.

A délután folyamán a különféle bizottságok máris megkezdték munkájukat.

Nem nyitják meg a brassói iskolákat a vörheny-járvány miatt

Brassó, szeptember 18

A város egészségügyi hatóságai úgy rendelkeztek, hogy a brassói összes nyilvános iskolák tanévét szeptember 17-ike helyett október 1-én nyissák meg.

A rendelkezésre az adott okot, hogy Brassó területén az utolsó napok folyamán 30 vörheny megbetegedés történt és a járványnak már halálos áldozata is volt Meschendorf Adolfinak, a Honterus-főgimnázium igazgatójának 22 éves fia személyében.

Még egy-két nap — és eldőlt az amerikai nagysztrájk!

Tömegesen hagyják cserben a sztrájkot az amerikai szövőipari munkások

A déli államokban több gyár már teljes üzemmel dolgozik, de Georgiában még feszült a helyzet. A sztrájkvezetőség hallatlan erőfeszítéseket tesz, hogy megóvja a sztrájkot az összeomlástól

Roosevelt elnök teljesen elfordult a sztrájkolóktól

Newyork, szeptember 18.

Az amerikai szövőipari sztrájk, mely úgy indult, hogy gigászi erőpróbája lesz a két szembenálló erőnek: a tőkének és a munkának, a legújabb jelentések szerint, egyre többet veszít úgy harcieréből, mint jelentőségéből. A küzdelemben a szövőipari gyári érdekeit képviselő töke ellenállása és ereje olyan erőteljesen kezd kibontakozni, hogy a sztrájkolóknak immár alig van valami kilátásuk arra, hogy eredménnyel zárhassák le méreteiben példátlanul álló sztrájk-akciójukat.

A sztrájkolók vezérkara mindössze egyhóti időre elegendő tőketartalékkal rendelkezett, a sztrájkolók tömegeit nem tudja segíyezni, ennek pedig az a következménye, hogy a sztrájkot nagy tömegek hagyják cserben napról-napra. Természetesen a sztrájkötést a szövőipari trösztök és konszernek is elősegítik minden eszközzel, mert tudják jól, hogy az ellenállást éppen a sztrájktrösztök által lehet legfőképpen gyengíteni és végeredményben az egész sztrájkot összeomlasztani.

Newyork már kezdte is világgá kürtölni a távirati irodák útján, hogy a nagy sztrájk összeomlóban van. Észak-Karolinában a szövőipari munkások nagyrésze — ezek szerint —

már kezd visszatérni a gyárakba és újból felveszi a munkát. A helyzet még súlyos Georgiában, ahol négyezer nemzetőrt kellett koncentrálni száz szövőüzem őrzetére. Ugyancsak nagyobb csapóösszevonás történt Gastoniában is, ahol az üzemi őrség nem bizonyult elég erősnek arra, hogy a végsőkig elkeseredett sztrájkolók esetleges rohamát fel tudja tartóztatni.

Mindent összevéve, az újabb távirati jelentések arra vallanak, hogy különösen a déli államokban, a sztrájkolók nagyrésze feladta a harcot és felveszi a munkát. A sztrájkvezetőség még hatalmas erőfeszítéseket tesz, hogy a harcot fenntartsa és a sztrájkot az összeomlástól megóvja, de ez az erőfeszítés már nem tudja az összeomlás megindult folyamatát feltartóztatni és a déli államokban több gyár máris teljes üzemmel indította be újra a termelést.

Nagy csapást jelentett a sztrájkvezetőségnek és a sztrájkolóknak az, hogy

Roosevelt támogatása, amelyben pedig nagyon bíztak és reménykedtek, teljesen elmaradt.

Azt hitték ugyanis a sztrájkolók, hogy az elnöknek érdekében fog állani a sztrájkot támogatni, hogy a gazdasági programjával szemben

renitenskedő és szabotáló gyáripárt megfékeze, de ebbeni reményükben csalatkoznok kellett, mert Roosevelt még színlag sem állott a pártjukra. Az elnök most már nem is takargatja nagyon, hogy egyáltalán nem huz a sztrájkolókhöz. Ismeretes az a nyilatkozat, amelyet Johnson tábornok tett a sztrájk ellen és amelynek igen nagy része volt abban, hogy a sztrájkolók ellenállása ennyire megtört. A sztrájkvezetőség felszólította Rooseveltet, hogy adjon ki cáfolatot Johnson tábornok elhangzott nyilatkozatára, de az elnök ezt megtagadta, mire a sztrájkvezetőség most azt követeli, hogy a tábornok mondjon le, távozzék helyéről és ezt a kiegészítéshez feltételként állítja oda.

Ebben a pillanatban — bár még nem lehet azt mondani, hogy az amerikai nagy sztrájk sorsa meg van már pecsételve — mégis úgy néz ki a helyzet, hogy az elért eredmény nem fog arányban állni azokkal a véráldozatokkal, amik a sztrájkoló munkások részéről járt már eddig is.

Egy-két nap kérdése már csak és a nagy erőpróba az amerikai szövőiparban eldőlt. A mérleget és az eredményt akkor fel lehet aztán állítani.

Az aradi kereskedők nem győzik az elszaporodott koldusok segítézését,

de még ennél is kevésbé bírják az adózási rendszert

Arad, szeptember 18.

Az aradi kereskedők testülete vasárnap délután közgyűlésre jött össze. A gyűlésen, amelyen tiltakoztak a lehetetlenül szigorú adótörvények ellen és akcióbizottságokat szerveztek meg az adótörvények módosításának kiharcolása érdekében, a kereskedők rendkívül érdekes és szomorúan jellemző üggyel: a koldusok elszaporodásának ügyével is foglalkoztak. A felszólalók leszögezték, hogy az aradi kereskedők valósággal a koldusok inváziója alatt nyögnek.

A koldusok száma napról-napra emelkedik.

Az elszegényedő, koldulásig kényszerült városi lakosság sorait nagymértékben nö-

veli a falluról munkakeresés céljából jött munka és étel nélkül maradt falusi szegények száma. Eddig a város koldusai, hallgatlagos megegyezés szerint csak szombaton járták az üzleteket, az utóbbi hetekben azonban a koldusok hatalmas csoportja mindennap megjelenik.

A közgyűlés a felszólalások után határozatilag kimondta, hogy a város vezetőségével közösen keresi a megoldást a kolduskérdés gyökeres és kielégítő megoldására.

Ezután elhatározták még, hogy a kereskedők kimutatásokkal fogják igazolni azt, hogy az adókövetések igazságtalanok és törvényellenesek.

A károlyparki Román Ipari Kiállítás páratlan eseménye lesz az ország gazdasági életének

Bukarest, szeptember 18

A károlyparki Román Ipari Kiállítás megnyitása előtt, mely folyó hó 20-án, csütörtökön fog megtörténni, a kiállítás rendezője szükségességnek vélte, hogy úgynevezett „sajtóbemutatót” tartson. A bizottság tagjai: V. Valcovici volt miniszter, Fiesinescu mérnök és Cezar Popescu ipar- és kereskedelemügyi államtitkár, kiállítási kormánybiztos, Osiceanu elnök útmutatása szerint végig kalauzolták a lapok képviselőit a Román Ipari Kiállítás területén.

Már a bejáratnál feltűnik az a nagyarányú építkezés, melyből következtetni lehet, hogy

nem mindennapi esemény készül itt. A régi kaput teljesen lebontják s helyébe monumentális méretű, új portált emelnek. Az állványon dolgozó munkások valóságos törpéknek tűnnek fel a készülő építmény méreteihez képest.

Benn a park baloldalán, mindjárt az elején, hatalmas új kiállítási csarnok emelkedik. Méreteire jellemző, hogy több mint 3000 négyzetméternyi területen fekszik.

Fővárosi mérnökök véleménye szerint Európa legnagyobb vasbetonból készült kiállítási helyisége ez, amelynek földszintjét a vas és bórpar foglalja el, emeleti helyiségeit pedig a fa- és textilipar.

Ezután a többi pavillonok sora következik, élén a királyi pavillonnal, melynek összes helyiségeiben az élelmiszeripar vonul fel, hasznos és érdekes produktumaival. A bányászati csarnokban a kémiai-, üveg-, cserép-, arany- és gumiipar állítja ki termékeit.

Bukovina pavillonját teljesen újjáépítették és a követelményeknek megfelelően kibővítették. A papír-, cellulóze-, grafikai és a kisipar kiállítási csarnoka lesz ez, melynek külön érdekességet fogja képezni a román találmányok érdekes és változatos osztálya.

„Nagyvárad” csarnokát teljes egészében a petroleumpar foglalja el.

Beszámolónk természetesen, sajnos, nem engedi meg, hogy a kiállítás minden érdekes részletéről beszámolhassunk. Kétségtelen, hogy a román ipar károlyparki felvonulása

nagy eseménye lesz az ország gazdasági életének

s egyben bizonyítani fogja, hogy iparunk minden tekintetben kiállja a kritikát és méltó arra a nagy anyagi áldozatokkal igénylő, széleskörű gondoskodásra, a mivel a szakminisztérium és a román ipar barátai ezt a minden tekintetben páratlanul igérkező kiállítást megrendezték.

63 millió dollár adóhátralékért perli az amerikai kincstár Mellon volt pénzügyi államtitkár

Washington, szeptember 18.

A szövetségi jövedelmi adóhivatal 63 millió dollár erejéig pert indított Mellon volt kincstári államtitkár ellen, mert államtitkársága alatt ennyi adót és bírságot nem fizettek be indoklás nélkül. Ezért az összegért a volt államtitkár felelős.

Mellon az Egyesült Államok egyik leg-gazdagabb embere.

A bukaresti hadbíróóság hozzákezdett Albisor őrmester fegyelmi ügyének tárgyalásához

Bukarest, szeptember 18.

Ma délelőtt kezdte tárgyalni a bukaresti hadbíróóság fegyelmi bizottsága Albisor őrmester ügyét, akit azzal vádolnak, hogy a Skoda-ügy több fontos okmányát, köztük a Seletzkyt vallomását tartalmazó jegyzőkönyvet is, illetéktelen kezekbe juttatta. A vádat Iliescu Jon, a hadbíróóság főjegyzője képviseli.

Albisor védői tanúnak megidéztek Maniu Gyulát is, aki hétfőn reggel Bukarestbe érkezett. Valószínűleg a délutáni folyamán hallgatják ki, Seletzkyvel és Vasiliu-Cluj ügyvéddel együtt, akik szintén idézőt kaptak. Seletzkyt egyébként Jilaváról még a tárgyalás megkezdése előtt gépkocsival a hadbíróóságra szállították.

Parket? — nem —

Diffin ma

a nagy divat.

Diffin iskola és házirohanak nagyon

alkalmas és rendkívül tartós

Diffin nagy választékban kapható

Tellmann és Wocel-nei

Brassó, Buzasor 8.

Averescu nagy beszédet mondott pártja nagyszabesi kongresszusán, utána pedig a szász hitleristák küldöttségét fogadta

„Romániának erőskezü kormányra van szüksége!”
— hangzott a nagygyűlés egyik díszszónoka

„A restabilizáció újabb fosztogatási kísérlet!”

Nagyszabesi kongresszus, szeptember 18. Vasárnap délelőtt tartotta meg a népi párt országos nagygyűlését a „Thalia” színház termében. A vidéki küldöttségek már szombaton este megérkeztek. Fogarasmegye közel 100 tagu delegációval képviseltette magát, ezenkívül Kolozs, Bihar, Temes, Szörény, Hunyad és igen sok regáti megye, népes küldöttséggel vonult fel a kongresszusra, melyen Averescu marsall is felszólalt s közel két óra hosszat tartó beszédében körvonalazta pártjának célkitűzéseit.

A nagygyűlést Bucsan Konstantin volt belügyi alminiszter nyitja meg. Üdvözlő marsallt, aki ma Romániának egyetlen reménye. Felolvassa a párttagozatoktól kapott táviratokat, majd Vasu fogarasmegyei pártfőnöknek adja meg a szót.

Vasu történelmi jelentőségűnek tartja a szabesi gyűlést. Az ország népének minden rétege Averescu marsall részére követeli a hatalmat. Mindenki tőle reméli a megváltást, a győztes hadvezértől, aki békeidőben is nem egyszer mutatta meg, hogy milyen nagy képességek lakoznak benne.

Hivatkozott arra a táviratra, melyet a fővárosi diákság intézett Averescu érdekében az uralkodóhoz a májusi események alkalmával.

Biztosítja a marsallt, hogy egész Erdély mellett áll és vakon követi őt.

Papacostea volt postai vezérigazgató élesen támadja a nemzeti-parasztpártot. Őket okolja azért, hogy az ország ilyen szomorú viszonyok közé jutott. Averescu marsall harca az önzetlenség legszebb példája. Az ország tudja ezt és kitart mellette, hogy miként a háborúban, most is győzelemre vihesse csapatait.

Ismét a Skoda-ügy

Otteleseann volt államtitkár a Skoda-üggyel foglalkozik. Azt állítja, hogy a nemzeti-parasztpárt ezzel és a többi külföldi vonatkozású szerződésekkel súlyosan megkárosította az országot.

A restabilizáció szerinte egy újabb fosztogatási kísérlet.

Ezek után kérde: vajon mire alapítják a nemzeti-parasztpártiak azt a meggyőződésüket, hogy a liberálisok után ők jönnek hatalomra?

Teodorescu egyetemi tanár, a kamara volt alelnöke rámutat arra, hogy Európáért erősebb kormányok irányítják a népek sorsát.

Romániának is ilyen kormányra van szüksége — mondja. A pártok, melyek eddig kormányon voltak, egytől-egyig csufosan levezgáztak. Ez így nem lehet tovább, különösen akkor nem, amikor Romániának van alkalmas embere, aki rendet tud teremteni ebben az országban. Ez a férfiú Averescu marsall.

Trancu-jasi volt munkügyi miniszter szólal fel ezután. Tiltakozik még annak a gondolata ellen is, hogy a liberálisoktól a nemzeti-parasztpárt vegye át a hatalmat.

Saját zsebükre dolgoztak annakidején — jelenti ki — most pedig erkölcsi bizonyítványok után szaladgálnak. Meztelenül, fűrés közben tárgyalják új pénzügyi programjukat, hogy kiöltözködjének akkor, amikor ezt a programot alkalmazni fogják. Egyedül Averescu marsall alkalmas arra, hogy helyreállítsa az ország elvesztett tekintélyét.

Averescu expozéja

Általános figyelem közepette Averescu marsall tartja meg ezután nagy politikai expozéját. Azzal kezd, hogy politikai pályafutása alatt az első nagy csalódás 1922-ben érte, amikor a liberálisok egészen váratlanul eltávolították a hatalomról. Amíg 1920-ban az ország választóinak lehengerelő többsége mellette állott, 1922-ben alig pár mandátumot tudott szerezni.

1924-ben paktumot kötött a liberálisokkal, mely szerint a két part a nemzetvédelem, dinasztia, a nemzeti egység és a külpolitika kérdésében azonos álláspontot helyezkedik.

1926-ban, amikor a január 4-iki események bekövetkeztek, még érvényben volt ez a megállapodás, mégis, a nevezet-

tes nemzetgyűlés megnyitása előtt közölte Bratianu Jonellel, hogy az ülésen a régens tanács ellen fog felszólalni. Erre az történt, hogy Bratianu bejelentette, hogy a király akarataiból történik ez így s Averescu természetesen nem szólalhatott fel, mert nem akarta azt a látszatot kelteni, hogy szembe helyezkedik az uralkodó akaratával.

Álláspontját azonban az események fényesen igazolták. A régens tanács nem tudott megfelelni hivatásának s ténykedésével gyorsította az események természetesszerű kifejlését.

1926-ban, amikor a néppárt uralomra került, tárgyalások kezdődtek külföldi tőkecsoportokkal. 40 milliárdos, igen előnyös kölcsönről volt szó, melyet az ellenzéki pártok áskálódása következtében nem lehetett megvalósítani.

Ettől kezdve az ország helyzete rohamosan súlyosbodott. Így érkezünk el napjainkig, amikor a kormány csak cenzúrával és ostromállapottal tudja pozícióját megőrizni.

Megkezdődött a marosvásárhelyi nagy adópanama törvényszéki tárgyalása

Marosvásárhely, szeptember 18.

Annak idején részletesen írtunk arról a nagy adóhivatali panamáról, amelyet a marosvásárhelyi adóhivatalnál fedeztek fel és nyolc tisztviselőt helyeztek vád alá sikkasztás miatt.

Az akkor megejtett rovincsolás és hatósági nyomozás szerint, a panamázás úgy történt a marosvásárhelyi adóhivatalnál, hogy az adó-tisztviselők, összejártak a pénztárossal, kisebb összegeket adtak nyugtákat a feleknek, mint amilyen összegek ténylegesen be lettek fizetve a pénztárnál és a különbözetet a két befizetés között, megtartották maguknak.

A rovincsolás 450 ezer lej hiányt állapított meg és nyolc tisztviselőre bizonyította rá a bűnösséget.

A mai törvényszéki tárgyaláson az ügyész terjedelmes vádiratot olvasott fel, majd megkezdte a törvényszék a bűnös tisztviselők ki-

hallgatását. Elsőnek Szántó Elek tett vallomást, aki az elnök kérdésére kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert nem volt része a sikkasztásokban.

A törvényszék elnöke erre felolvasta Szántó vallomását, melyet a vizsgálóbíró előtt tett és amelyben a vádlott beismeri, hogy az adóhivatalnál történt visszaélésekben neki is része van. Szántó fenntartotta állítását, hogy nem volt része a sikkasztásokban és visszavonja a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, a melyben — mint mondja — csak azért vállalt bűnrészességet, mert erre kényszerítették.

A törvényszék elrendelte, hogy az adóhivaltól hozzák fel azt a főkönyvet, amelyből kitűnik Szántó sikkasztása és a tárgyalást a délutáni órákig felfüggesztették.

Az adópanama tárgyalása előreláthatólag több napig fog tartani.

Apa és fiu agyonszurta a leány apját, mert nem akarta beleegyezését adni a házassághoz

Marosvásárhely, szeptember 18.

A marostordamegyei Maja községből a csendőrség meglátva szállította be a marosvásárhelyi ügyészségre Sikó András módos gazdát és Vencel nevű fiát, akik vasárnap a község kocsmájában halálra szurkálták Albert Miklós szomszédjukat.

A kocsmái szóváltást, majd a gyilkosságot az idézte elő, hogy a fiatal Sikó Vencel régen udvarolt Albert Miklós leányának, akit feleségül akart venni. A lány apja ellenezte a házasságot, mert más módosabb gazda fiához akarta hozzáadni, mire a szerelmes Vencel az apjával együtt elhatározta, hogy bosszút állnak rajta és csak az alkalomra vártak.

Az alkalom el is következett vasárnap, amikor a kocsmában összekerültek.

A két Simó felelősségre vonta az öreg Albertet, majd nekikötötték és agybafozta szurkálták, úgyhogy az öreg ott is maradt holtan a kocsmában.

A csendőrség lefogta a gyilkos apát és fiút és szállította őket az ügyészségre, ahol elrendelték ellenük a fogvatartást.

Megmozdultak a nagyváradi betétesek is

Viharos felszólalások a bankok ellen. Könyvszakértőket követelnek az elkeseredett betétesek

Nagyvárad, szeptember 18.

A nagyváradi bankbetétesek viharos hangulatu gyűlést tartottak vasárnap délelőtt. A városház nagytermét mintegy háromszáz ember töltötte meg és a felszólalások egész sora hangzott el. Heves kifakadásokkal támadták a bankok eljárását. Egyik betétes névszerint megjelölte azt a bankot, amely csak a betétek har-

mincszázalékának kifizetését igéri, a többi ellenértékül részvényt és értékpapírt igér.

Csak úgy zugott a terem a felháborodástól:

— Nem fogadjuk el! Nincsen törvényes alapja az ilyen ajánlatnak! — kiáltották. Egy másik szónok adatokkal alátámasztott beszédében kimutatta, hogy

mindegyik bank ki tudná fizetni a betétek nyolcvan százalékát.

Itt is felhőrdült a hallgatóság. — Ne hagyjuk meglepetészi magunkat. Senki egyedül ne próbálkozzék ki egyezni. Együttessen járjunk el! — hangzott a terem minden részéből.

A bizottság, amely a Nemzeti Bankban járt közben a betétesek érdekében, beszámolt utjának eredményéről:

— A Nemzeti Bank nem avatkozott bele ügyünkbe — mondotta a bizottság vezetője. — Hiába kértük, hogy legyen segítségünkre abban, hogy a konverziós törvény alkalmazást nyerjen és a bankok az első hat hónapban ideiglenes kötvényt fizessenek — a Nemzeti Bankban azt válaszolták, hogy nem kaptak utasítást és nem avatkoznak bele.

A gyűlés ezután egy bizottságot választott. Ez a bizottság könyvszakértők kiküldését fogja kérni illetékes helyen, hogy vizsgálják felül a bankok anyagi állapotát és fizetőképességét.

Megnyitották a bihar megyei bor- és gyümölcskiállítását

Nagyvárad, szeptember 18.

A Rédey kertben vasárnap megnyitották a bor- és gyümölcskiállítását, amely Bihar megye terményeit mutatja be. A megyei gazdasági hivatal igazgatója mondotta a megnyitó beszédet.

Megjelent a szeptemberi érettségi vizsgák lajstroma

Kolozsvár, szeptember 18.

A közoktatásügyi minisztérium összeállította a szeptemberi érettségi vizsgák lajstromát: melyik iskola milyen bizottság előtt és hol fog érettségire állani.

Eszerint Erdélyben:

Kolozsvárt, a 26. számú bizottság előtt, a mely a Baritium-liceumban fog működni, a következő iskolák növendékei fognak érettségizni: Baritium liceum, szemináriumi liceum, pedagógiai egyetem, Regina Maria, P. Elena, Lic Bistrita, a besztercei unitárius, a naszódai, a dési és a szamosújvári liceumok.

Ugyanezen Kolozsvárt a 27-ik számú bizottság előtt, szintén a Baritium liceum helyiségében: Reg. Maria, tordai fiu-, a tordai leány-, a kolozsvári rom. kat. fiuliceumok, a kolozsvári ref. fiugimnázium és ref. nőliceum, az unitárius gimnázium, a nagyenyedi és a zilahi ref. kollégiumok.

Szatmáron a 28. számú bizottság előtt a fiuliceumban: A szatmári fiu- és leányliceum, a máramrosszigeti fiu- és leányliceum, a szatmári rom. kat. és ev. ref., a nagybányai és a szilágyosmlyói liceumok.

Morosvásárhelyen a 29. számú bizottság előtt a fiugimnáziumban: a marosvásárhelyi fiu- és leány-, a marosvásárhelyi katonai liceum, a rom. kat. és ev. ref., valamint a gyergyószentmiklósi liceumok.

Balázsfalván a 30-as számú bizottság előtt a fiugimnáziumban: a nagyenyedi, az erzsébetvárosi, a segesvári, a balázsfalvai fiu- és leányliceumok.

Brassóban a 31-es számú bizottság előtt a „Mesota” liceumban: a Saguna, a Mesota, a brassói leány-, a rom. kat., a luteránus, a székeludvarhelyi rom. kat. a székelkeresztúri, a csikszederdai s a sepsiszentgyörgyi ref. liceumok.

Nagyszabesben a 32-es számú bizottság előtt a Gh. Lazar liceumban: a Gh. Lazar fiu- és leány-, az evangélikus fiu- és leány-, a fogarasi, a megyei és a székeludvarhelyi „St. Josif” liceumok.

Dévan a 33-as számú bizottság előtt a fiugimnáziumban a gyulafehérvári fiu- és leány-, a rom. kat., a dévai fiu-, a brádi, a petrozsényi és a szászvárosi liceumok.

Nagyváradon a 43-as számú bizottság előtt a Gojduiceumban: a belényesi fiu- és leány-, a nagyváradi „Gojdu” román és magyar tagozata, a zsidó, az Oltea Doamna, valamint az aradi fiu- és leány-, rom. kat. liceumok.

Temesváron a 44-es számú bizottság előtt a „D. Loga” liceumban: a D. Loga, a Carmen Sylva a német, az állami, a zsidó, a piarista, a Notre Dame a lugosi fiu-, a karánsebesi és az oravcai liceumok.

Szerencsés számok

Bukarest, szeptember 18.

Az állami osztálysorsjáték 5-ik osztályának húzási eredményei, szeptember 17-ikén, a tizenegedik húzási napon: 300.000 lejt nyert: 6779. 150.000 lejt nyert: 6111, 35811. 100.000 lejt nyert: 50156, 66099. 60.000 lejt nyert: 66558. 40.000 lejt nyert: 1164, 1428, 17015, 25618, 66921. 20.000 lejt nyert: 20703, 22309, 22687, 36167, 44533, 49080, 69957, 75389, 75740. 15 ezer lejt nyert: 6013, 9874, 14299, 25723, 32531, 38097, 54982. 10.000 lejt nyert: 9632, 30320, 44213, 50444, 55450.

Lélekképzés Benedek Elek és Gábor Áron földjén

SZÉKELYEINK A GŐZHENGER ALATT

A visszatérítési offenzíva eredményeit elméleiben már szüretelgei a történelmi igazságokkal nem törődő, bőlévágyu sovinizmus

Székelyudvarhely, szeptember 18

Annyi sok más bajunk mellett nem véletlen az sem, hogy olyan képtelen elméletek ellen is harcolnunk kell, mint amilyen például a székelyek román eredetének a mai divatos legendája. A közeli vagy távoli célokat szolgáló erőszak, mely minden idők nemzeti túlfutottságának édes gyermeke, igen óvatos vitéz ám, nem rohan fejfel a falnak, előbb könnyű csapataival megdolgozza a terepet, hogy a hatalmas ökök lehetőleg kényel-

mesen végezhesse el azokat a bravurokat, amiket tőle az effajta teljesítményekért rajongó nézőközönség minden körülmények között elvár.

Az eszközök, ahogyan egyes körök belső „jelki hódítások” céljából a kisebbségek és elsősorban a magyar kisebbség ellen fölvonulnak, megdöbbenően emlékeztetnek erre a harcmódra, a melynek gyakorlati eredményeit gondolatban már le is szüretelte a bő étvágyal és fantáziával megáldott s éppen ezért vak és telhetetlen sovinizmus.

Román erők a Székelyföldön

Udvarhelyszéken vagyunk, a legmagyarabb vármegyében, ahol a népszámlálás is 94 százalékos magyar többséget mutatott ki. Már ez a körülmény is alkalmas volna arra, hogy meggondolkoztassa a „visszatérítésben” utazó apostolokat. A románosítási akció mégis itt a legelevenebb és a legmerészebb. A számlák nyilvánvaló: előbb a legtömörebb és legegységesebb magyar népi tömböt kell megbontani, hogy a Székelyföld, mint derekában megfűrészelt tölgy terülhesen el az új hittérítő lábai előtt.

Mindössze három román falu van a megyében, ezek is Nagyiküllömege szomszédságában, ahol a Székelyföld a román területekkel érintkezik.

Ezek a falvak kétségtelenül évszázados beszivárgás eredményei, de egy szerszám az is mutatja, hogy az annyiszor falra festett és elrettentő példának beállított háborúelőtti kisebbségi politika nem látott nemzeti katasztrófát abban, hogy az egységes magyar sziget peremén a népek termé-

szetes érintkezése folytán román élet jelentkezik.

Bizonyos, hogy a megyében másutt is élnek románok, de teljesen szétszórva és rendszertelenül, úgyhogy csak erekről lehet beszélni, melyeknek jelenlétét tudományosan, de egyébként is indokolni lehet. Egyes falvakban 2-3, másokban 15-20 román család él. Magyarul beszélnek ugyan, de nevük és hitük román eredetre vall. Vannak románok, akik beházasodás, vagy más körülmények folytán teljesen magyarokká lettek. Ezekből a jelenségekből azonban tökéletesen ki lehet látni, hogy a románok ellen épp oly esztelen dolog, mint a románoknak bűnűl róni fel a román vidékek magyarjainak elrománosodását és visszakövetelni azokat a Kisseket, Szabókat és Keresztéseket, akik már a magyar időkben is románoknak vallották magukat és görög katolikus vagy ortodox hiten éltek. Nem is beszélve csángóinkról, ezekről a román tenger közepén elporladásra ítélt magyar népi szigetekről.

Az Univerzális programot ad

Hogyan alakultak ki ezek a román erők Udvarhely megyében s általában a Székelyföldön? Tudni kell, hogy a székely nép, katonanemzet lévén, kiváltságokat élvezett. A székely nem volt jobbágy. Az uradalmaknak zsellérekkel kellett gondoskodni, így telepítettek át néhány száz román családot, melyek az idők folyamán elszaporodtak s az utódok, noha őseik anyanyelvét elfelejtették, megtartották a nemzeti viseletet s egyházi életükben is megmaradtak románoknak. Hivatalos feljegyzésekből, kétségre nem vonható történelmi dokumentumokból lehet bizonyítani mindezeket, de még abból is, hogy az illető falvakban a román házak az udvarház környékén, vagy a község szélén épültek fel.

Az impériumváltozás után, amikor szélesebb körökben ismertté vált Jorga elmélete a székelyek román eredetéről, néhány székelyföldi román intellektuális megpróbálta a kérdést napirendre tűzni. A tervezett mozgalmak azonban nem lett semmi, az itt élő románok többsége ugyanis belátta, hogy hű és eleve sikertelen vállalkozás lenne a történelmi természetesen menetének új medret ásnia, vagy éppenséggel visszafordítani az idők folyását. Ahogy azonban a gazdasági krízis növekedésével mind magasabbra csaptak a sovinizmus hullámai, a székelyek román eredetének a kérdése ismét felszínre vetődött, most már nemcsak hogy nem tartják termé-

szetesnek a román jobbágycsaládoknak a magyar többségbe való beolvadását, de még azokat a kétségtelenül székely lelküket is visszakövetelik a románság részére, akiknek ősei talán ott lovagoltak Attila oldalán.

Ez a furcsa és átlátszó tendenciájú elmélet igen plasztikusan nyilatkozik meg az Univerzális egyik vezércikkében.

— Ha a magyar uralom idején el tudták idegeníteni ezeket a testvéreiktől elkülönítve és elszigetelten élő románokat, nem engedhetők meg ma, hogy győngyösgünkkel és érdektelenségünkkel tovább támogassuk ezt az elnemzetietlenítő politikát. Ne feledjük, hogy az egyesülés után igen jelentős esemény történt: a magyarok és székelyek egymáshoz való közeledése, mely a revízió barátainak széleskörű és rendszeres propagandája folytán következett be.

Majd így folytatja humoros „leleplezéseit”:

— A székelyek több háborúban harcoltak a magyarok ellen, nem tekintették ugyanis magukat magyaroknak. Az 1918 előttről kelt hivatalos iratokban a székelyek mint külön nemzet szerepelnek. Most pedig ime, az történik, hogy az egyesülés után a magyaroknak sikerül uralmukat kiterjeszteni a Székelyföldre is... Kötelességünk éppen ezért az „elszékelyesített” megyék kérdésével úgy foglalkozni, ahogy nemzeti és kulturális érdekeink megkövetelik.

Emlékirat Angelescuhoz

Az udvarhelymegyei román intellektüelek ez év januárjában memorandumot nyújtanak át Angelescu közoktatási miniszternek, amelyben azt állítják, hogy a Székelyföld lakosságának 40 százaléka román eredetű. Kéri a miniszter támogatását a „nemzeti érzésük” kivételével székelyek visszaronánosításához. Az emlékirat a nagyobb hatás kedvéért nem Székelyföldről, hanem „elszékelyesített tartomány”-ról beszél.

Előbb Gusti volt közoktatásiügyi miniszter próbálkozott, aki 1933 nyarán meglátogatta a székelyföldi iskolákat. Gusti azonban, aki mellel megjegyezte, Románia egyik legkiválóbb szocioló-

gusa, nem fogadta el érveléseiket. Különösen Oláhfaluban környékeztek meg őt, mondván, hogy a község neve is mutatja a tartomány román jellegét. A miniszter társaságában levő Réthy képviselő, volt udvarhelyi polgármester ezzel szemben rámutatott arra, hogy Oláhfalun Oláh János nevét örökíti meg, akit egyik magyar király küldött ide a rengetegbe, hogy Csik és Udvarhelyszék között a közlekedés védelmét biztosítsa. Róla nevezték el a falut. Ezt mutatja az anyakönyv is, melyben évszázadok óta fészta magyar nevek szerepelnek. Csak 30-40 évvel ezelőtt bukkant fel egy román pásztorcsalád. En-

nek leszármazottjai, minfegy 3-4 családdal, képviselik a mai román elemet Oláhfaluban.

Főszolgabírák buvárkodnak a községi anyakönyvekben

Angelescu már nem mutatkozott ilyen kényesnek az egyoldalú és az igazságtól messzeálló elméletek elfogadása tekintetében. Minden további utánjárás és tanulmányozás nélkül székelyföldi román templomépítési célokra nagy tételleket vett fel a költségvetésbe. Nemrég Udvarhely megyében járt két nagyszabású szentszéki tanácsos, akik sorra meglátogatták a községeket és kijelölték azokat a helységeket, ahol a román nemzeti öntudat felkeltése céljából történő templomépítés mulhatatlanul szükségesnek mutatkozik. A névsorban többek között ilyen színszékely falvak is szerepelnek: Kisbacon, Felsőrákos, Bardóc, Olasztelek, Petek, Kobátfalva, és Erdőfüle. Továbbá: Homoródszentmárton, Homoródkarácsonyfalva, Abásfalva, Székelykeresztúr, Szentkereszt.

Keresztúron Bordás főszolgabíró elrendelte, hogy a görög katolikus templom építéséhez a 7 kilométer távolságban élő galambfalvaiak is hozzájáruljanak telkenként 2 szekér követ.

Valóságos hadisarcot vetnek ki tehát még azokra a községekre is, melyeknek egyébként semmi közük nem volna a nagy buzgalommal szorgalmazott templomépítésekhez.

Ugyanakkor a helyi román lapok megfelelő zenekisérettel látják el ezt az egyre jobban kiszélesedő mozgalmat. Január óta az igények is megnöttek: ma már nem 40 hanem 60, sőt 70 százalékról beszélnek és a leghetlenebb érvekkel gyekszenek kimutatni a román elem többségét és egyben a Székelyföld román jellegét.

Hatósági segédlettel folyik a hittérítés. Főszolgabírák buvárkodnak a köz-

ségi anyakönyvekben, romános hangzású nevek után kutatnak s minden eszükön felhasználnak arra, hogy a „visszatérítés” kiszemelt alanyait céljainak megnyerjék.

Az „Astra” udvarhelymegyei tagozata programszerű kulturális tevékenységet fejt ki a románosítás érdekében. A falvakban könyvtárakat állít fel, előadások sorozatát rendezi, melyeken nők és férfiak, papok, tanárok, ügyvédek, bírák igyekeznek felébreszteni a székelyek román öntudatát. Most az Astra közgyűlése után a jelek arra mutatnak, hogy ezt a munkát az egész Székelyföldre rendszeresen kiterjesztik.

Írásunk természeténél fogva, sajnos, csak gyöngye, vázlatos képét tudtuk nyújtani ennek a mind nagyobb hullámokat verő és korunkban csaknem páratlanul álló mozgalomnak. Szinte hihetetlen! Benedek Elek, Gábor Áron, Dózsa György, Kriza János vérellátott és megszentelt földje csak a multbeli erőszakosságok folytán lett magyarrá... Lehet-e itt helye a tiltakozásnak, a kétségbeesésnek, a nemzetünket féltő fájdalom szavának?...

Nem. A Székelyföld már sok vihart látott. Orkánok vonultak el a Hargita fölött, könny és vérzivatarok áztatták ezt a földet, gátakat romboló, szörnyű áradások sodorták el a sovány vetéseket, és mégis: az élet a maga nagy törvényei szerint mindig kiujult s a havasok büszke sudárságukban várták az újabb s talán még kegyetlenebb viharokat.

Ennyi megpróbáltatás, baj és szenvedés, anyagi és nemzeti javaink ellen intézett rohamok után, ma is és mindig, unos-untalan hangoztatjuk: igenis, békét, jó viszonyt akarunk a magyarság és a többségi nép között. Talán nevelésszerű is válnak pusztában elhangzó szolamainkkal. De nem nevelésszerű-e ez az újfajta lélekképzés, mely csak arra lesz jó, hogy megmérgezze a vizeket, felkavarja a forrásokat, amiken többségi és kisebbségi egyaránt felüdülhetne igazságot és megértést kereső utján.

Vajjon kinek van haszna ebből?

Kakassy Endre

— Erős, vérbő, kővér emberek iganak napoként, reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez rendes gyomor- és bélműködést biztosít, számottevően előmozdítja az emésztést és kitűnően szabályozza a vérkeringést.

Egy bestiális nő:

Dus lakomára hívta rokonait és megmérgezte őket

hogy a dus örökséget megkaparintsa

Hat halott, 14 halálos beteg

Belgrád, szeptember 18. Szinte hihetetlen gonosszággal végrehajtott tömegmérgezés történt az Újvidékhez közeli Pasiliana községben.

Pavlovics Mikla asszony, valamilyen évforduló alkalmából vacsorára hívta össze nagy számú rokonságát. Az egybegyűltek — akik negyvenen voltak — kis csodálkozással ugyan, hiszen az asszonyt mindig rosszlelkűnek, fukarnak ismerték, de józón elfogyasztották a dus lakoma fogásait, megitták a jóféle borokat, felköszöntötték és szeretetreméltónak mondották beszédekben a ház asszonyát, azután hazamentek.

Néhány órával a vacsora befejezése után a kora reggeli órákban a falu utcái megteltek Mikla asszony megvendégelt rokonainak síró, sáptózó, lelkendező, orvosért, bábaért kiáltó hozzátartozóival.

A lakomázók nagyrészen ugyanis irtózatot gyomor- és májbetegségek vettek erőre.

Mire segítség érkezhett volna, a betegek közül hét, rettenetes kínok között kiszenvedett. 14-nél állapota pedig halálosra fordult.

Az első pillanatban hihetetlennek, de valószínűnek látszó orvosi gyanu az orvosi vizsgálat során teljes beigazolást nyert.

Kiderült, hogy a halálos gyomor- és májbetegségeket Pavlovics Mikla asszony megmérgezett étel- és borai okozták.

Amikor vallatásra fogták, az asszony semmit sem tagadott le. Kijelentette, hogy valami ördög szállt belé és az sugalmazta neki azt az ötletet, hogy megmérgezze rokonait.

A csendőrség további vizsgálata során kiderült, hogy ehhez a rettenetes tragédiához az ördögnek — a pénzéhség ördögének — csak ugyan van köze.

Pavlovics Mikla asszony ugyanis a kereszt-kérdések sulya alatt bevallotta, hogy rokonait

előre megfontolt szándékkal hívta össze és mérgezte meg azért, hogy mindannyiok vagyonát örökölje.

A tömeggyilkos, elvetemült nőre, akinek menthetetlen tettetét még az is súlyosítja, hogy kitűnő körülmények között élt, akasztófa vár.

A francia állam gyógyforrásai

VICHY CELESTINS

Vese- és hólyagbántalmak, köszvény, cukorbetegség, artritizmus gyógyítására

Vichy Grande Grille májbajoknál és epebántalmaknál
Vichy Hopital gyomor és bélbántalmak esetében

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein, București, Str. Câmpineanu 20.

HIREK

Baradlai László:

VIZSGAI DOLGOZAT

Tétel:

Hogy szolgálja hazáját a határon a közigazgatási tisztviselő?

A szatmári köztisztviselők nyelvvizsgáján irhatta volna a 84 közül akármelyik

A köztisztviselő, aki a kisebbségi nemzethez tartozik, hazáját a határon egyékszáz hűségesen és becsületesen szolgálja. Dolgát ellátja pontosan. Így multa meg, még akkor, amikor nem kellett nyelvvizsgára állania. Így is folytatja. Tizenöt esztendeje tanulja az állam nyelvét. Szolgálatát ezen a nyelven kintinően el tudja látni. Nem politizál, csak dolgozik, becsülettel és hűséggel, ahogy egy köztisztviselőhöz illik.

A kisebbségi köztisztviselőnek a határon nagyon nehéz a helyzete. Mert nemcsak a munkáját kell jobban elvégeznie, mint a többieknek, de meg kell szoknia azt is, hogy minden lépését gyanakvás kíséri.

A többségi köztisztviselőnek a határon élni kell a minisztériumtól, a vezérfelügyelőtől, a közvetlen feljebbvalótól, a lelkőtől, akikkel dolga van, a sovén nacionalizmus minden képviselőjétől, a keresztyéntől, aki kiírja nevét a lapjába és csodálkozik, hogy Romániában még mindig dolgozhat kisebbségi a közhivatalokban.

A kisebbségi köztisztviselőnek a határon nem szabad nyugodtan aludni, mert nem tudhatja, hogy 15 év alatt, öt sikeres nyelvvizsga után, holnap nem kell-e a hatodikra állnia, ahol mégis csak megállapítják, hogy nem tud úgy románul, mint Jorga professzor és ez a megállapítás elégséges lesz ahhoz, hogy kiszaladjon a lábai alól az íróasztal.

A kisebbségi köztisztviselőnek a határon kétszer olyan szorgalmasnak, kétszer olyan pontosnak, kétszer olyan megfigyelhetőnek kell lenni, mint szerencsésebb többségi társainak.

Híven szolgálja a hazáját a határon a kisebbségi tisztviselő és mégsem tudja biztosan, hogy a jövő hónapban kizethet-e házbért és beirathatja-e a gyermekét az iskolába?

A kisebbségi köztisztviselőnek a határon, amellyel, hogy híven szolgálja a hazáját, elő kell fizetni a Tarhások Hivatalos közlönyére, a Kanálistisztítók Szaklapjára és minden egyes olyan lapra, amelynek akvizítori dusan megrakott katalóguskával, széles karimájú kalappal és monoklival jönnek valahonnan az ország belsejéből és mivel a többségi köztisztviselő kirugja őket, hát a kisebbségi köztisztviselőt keresik fel, aki nem mer ellent mondani, mert tudja nagyon jól, hogy elég egy támadó cikk ahhoz, hogy felügyeljenek rá: nini, ez még mindig a hivatalában ül?

A közigazgatási tisztviselő a határon hűségesen, pontosan és becsületesen szolgálja a hazáját. Higgyék el végre, lassák meg végre. Nézzék meg a munkáját. Harminc éve csinálja. Hibát soha sem látott. Biróságra sohasem került. Fegyverrel sohase volt ellene.

Dolgozik, rendesen és pontosan. Mégis azt hiszik, hogy veszélyes az államra. Adót fizet és katonai kötelezettségének mindenkor eleget tett. Ha hívták — ment. Mindig megbízható elem volt. Az állam talpköve. Egyetlen szórakozása a családja maradt. Szerette a dalt, de mielőtt felhántorgatták, hogy magyarul nekel, abbahagyta. Délután, ha a fázósztó napi munka után hazamegy, előveszi a nyelvtan könyvét és az óhajtott ragozását tanulja. Este, már csak egy tud elaludni, ha luminált vesz be. Minden nyelvvizsga után hat-nyolc óra alvással több van a fején. Néha ideges, de a munkáját folytatja.

Reggel újra hivatalban van és gyanakvások, ármánykodások, sajtótámadások, intrikák, uszítások, gyűlölködések pergettében dolgozik hűséggel, becsülettel, szorgalommal.

Dolgozik és dolgozni fog.

Ameddig engedik.

— Margittai hírek. Tudósítónk jelenti: Az érmelléki református egyházkerület nőgyeletei Margittán tartották meg évi konferenciájukat. A konferenciára, — melyen Végh József esperes elnökölt, — a megye valamennyi községe elküldötte kiküldöttét. — Megírtuk, hogy Bihar megye megyefőnöke szigorú rendeletben utasította a hatóságokat hogy akadályozzák meg az „itt a veres, hol a veres” kártyacsaták fosztogatásait, melyek már tűrhetetlenekké váltak s állandóak voltak ellenük a panaszok. A rendeletnek meg is volt az eredménye. A pénteki margittai nagyvásáron három ilyen kártyacsatát tartóztatott le

a rendőrség, akiknél tekintélyes pénzüsszeget találtak. A letartóztatottakat beszállították a nagyváradai ügyészség fogházába. — Nagy Albert ábrányi aljegyző kutyája a héten megveszett s miután a házbelieket összemarta, elűnt. Pár nap múlva Nagy egyik disznóján mutatkoztak veszettségi tünetek s a kihívott állatorvos meg is állapította a veszettséget. Miután a disznó a községi nyájban legelt, valószínű, hogy az egész nyáját megfertőzte, ezért a nyáját zár alá vették s védőoltással próbálják az összes állatot megbetegedését megakadályozni, míg Nagyot s a disznópásztort családjukkal együtt beutalták a kolozsvári Pasteur intézetbe.

ABLAK

A fogpasztás tubusokba csomagolt reklámszövegeket a legtöbb ember el se olvassa. Jobban is teszi, mert például egyik elterjedt fogpasztáskészítők a következő zengzeng magyar szöveg győtheteti meg a fülét: „Az ezüst tisztításánál vesszünk a legfinomabb tisztító pasztát. Azért választjuk a legjobbat a legfinomabb tisztító szert, hogy az ezüst tiszta és fényes legyen és mégsem a legkisebb karcosodást sem kapjon. Ezüst drága, de még drágább a fogak. Ezeknek is kell a ragyogó zománcz fény, ezért kell a fogakért azt a pasztát kiválogatni, mely alaposan tisztít, anélkül, hogy a zománczot még egységes mértékben is támadjon”. Bájos, ugye? Távol áll tőlünk, hogy a fogpasztásnak akár reklámot, akár ellenpropagandát csináltunk. Szociális jelentősége legfeljebb annyi van a dolognak, hogy a kérdéses hécsi cég némi mellékkeresetért tudna jutalni mondjuk egy ott küzködő magyar egyetem hallgatónak, ha rábizná reklámszövegeinek rendes és helyesen írt magyar nyelvre való lefordítását. Különben a fogpasztágyár, ha a magyar nyelvet nem is, de a kisebbségi helyzettel nyilóan tisztában van s azzal a gondolattal bocsátotta utnak a kerékbeírt nyelvű szöveget Erdélybe, hogy hiszen a mai rendszer mellett ugysis elfelejt itt mindenki magyarul. S a helyzet tényleg reménytelen lévén, lemondunk arról, hogy a fogpasztát nyelvvizsgára küldjük. A nyelvügyek sokkal jobban megégették a nyelvünket, semhogy bárkire ilyen okokból nyelveljünk.

(k. g.)

HARC A REKORDÉRT

Miss Hamilton ismert angol kerékpározónő szorgalmasan treniroz legközelebbi versenyeire, hogy az eddigi 1000 mérföldes utvonalekordot megdönthesse.

— Sepsiszentgyörgyi hírek. Tudósítónk jelenti: A sepsiszentgyörgyi ref. Székely Mikó kollégium és Leánygimnázium vasárnap tartotta meg szokásos évi megnyitó ünnepélyét a református vártemplomban és a kollégium tornacsarnokában. A megnyitó beszédet Csutak Vilmos kollégiumi igazgató mondotta felsorolva azokat az intézkedéseket, amiket az előjáróság és tanárikar a most megkezdődő iskolai évben a két intézetben meghonosított. Örömmel állapította meg, hogy a válságos idők dacára is a két intézet növendékeinek száma ugyanannyi, mint az elmúlt évben. Nehány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy Gabor Ioan városi főállatorvos minden törvényes alapot nélkülöző módon elkobozta az egyik sepsiszentgyörgyi mézárasmester levágott disznóját. Ez az eljárás, úgy látszik, iskolát csinált, amennyiben a tegnapi napon egy rendőr beállított egy másik mézárasmesterhez s ugyancsak el akarta koboztatni ennek a vágóhidról pár perccel ezelőtt hazaszállított disznóját. Az elkobozás indokát a rendőr azt hozta fel, hogy a tulajdonos nem tudja felmutatni a marhacédulát, holott köz tudomásu az a tény, hogy a vágóhídon levágott állatok céduláit a tulajdonosoknak a vágóhid igazgatójához be kell szolgáltatniok. A hatalmi tulbuzgóságban szenvedő rendőr már magával vitte a levágott disznót, amidőn egy feljebbvalója érkezett oda, aki leirtette buzgó alantasát. — A tegnap délután könnyebb kimenetelű vasúti karamból történt a sepsiszentgyörgyi állomáson, amikor is egy tolató mozdony kiugrott a sinekről, jókora darabon megrongálva a pályatestet. A kiugrott mozdonyt szerencsére sikerült idejében lefékezni s így emberéletben kár nem esett.

— Filmre veszik Szamos megye festői szépségű vidékeit. Dési tudósítónk jelenti: Mielőtt bukaresti hirdások alapján ismeretes, egy ottani román filmtársaság nagyszabású filmet készít az ország festői szépségeivel bíró vidékeiről, mely a külföld előtt is megmutassa Románia természeti szépségeit és vadregényes vidékeit. A külügyminisztérium, mely az ügyet támogatja, átírt Szamos megye vezetőségéhez is, közölve, hogy a társaság itt is le fog filmezni néhány szép helyet. Az átírt kéri a megye vezetőségét, hogy a társaságnak, melyet külügyminisztérium megbízottja is kíséri, minden tekintetben legyen segítségére. Szamos megye valóban megérdemli azt, hogy filmre vigyék. Régi várromjai, gyönyörű fekvésű lakói és vadregényes szépségű hegyszorosai páratlanok a maguk nemében.

— Hárommillió esőd Arad megyében. Aradról jelenti: A kisjenői Producte terményvállalat kényszerű gazdasági kérdésében, a törvényszék hétfőn kimondotta a csődöt. A csődbement cég passzívja 2 millió 800 ezer lej, aktívja 1 millió 300 ezer lej.

— Csik megyei hírek: Csikszerezdéről jelenti: Aladics Zoltán mérnök, fényképész műtermét déli egy óraker pontosan bezárta és alkalmazottaival egyetemben ebédelni ment. Nyitáskor ijedten tapasztalta, hogy a rendőrségtől alig néhány lépésre fekvő műtermét ismeretlen tettesek álkuccsal kinyitották s onnan készpénzben, aranyérmékben és értékes fényképeszeti felszerelésekben, 15 ezer lej értékű vittek magukkal. Az ügyben bevezetett nyomozás során kétségtelenül megállapították, hogy a vakmerő betörést a helyzettel ismerős ember egyedül követte el. — Barabás Ferencné 65 éves gyermekorvosi asszony ruhát sulykolt a Maroson. Az előrehaladt koru asszony munkaközben megszédült és a folyóba esett. Mire a közelben dolgozó emberek segítségére siethettek volna, halott volt. — Földművelésügyi miniszteri utasítás alapján országsszerte gyümölcsösheteket rendeznek. Csikszerezdén dr. Otetea Valér főispán elnökletével nem remélt eredményeket mutatott ki az ipartestület székéjében rendezett gyümölcs- és zöldségérett. A kiállított termékek és termények szemmel láthatólag igazolták, hogy a zord éghajlatu Csikban is sok minden megterem, amiről eddig ellenkező véleményen voltak a gazdálkodók. Olyan gyümölcstermékeket állítottak ki, melyek szaktudással vezetett gyümölcsheszetek díszre valhatnak. Zöldségfélékben sem maradt le Csik. Gyönyörű paprikabokrok és más kiállított termények igazolták, hogy szakszerű munkával nem remélt eredményeket lehet elérni. A gazdasági jövő szempontjából felbecsülhetetlen értékkel bíró kiállítás 21-ikén zárják be. — 1932. szeptember 10-ikén a hivatalos lapban törvény jelent meg, miszerint hadinyugdíjakat semmiféle köztartozásba visszatartani nem lehet. Ennek dacára a törvényeket „kintinően” ismerő csik megyei adóvégrehajtók adótartozásba lefoglalják a hadirokkantak és özvegyek fizetését s az éhberekkel levonásokat eszközölnék, anélkül, hogy arról a feleket értesítenék. A szomorú ügyekkel kapcsolatosan a megyei rokkantkvatal kijelentette, hogy a fentidezett törvény értelmében a hivatalos hatalmakkal törvénytelenül visszaélt tisztviselők ellen, felelősi feljelentést tesznek.

FIGYELEM!

Tíz finom cigarettá elem csomagolásban 12 Lei

A CIGARETTA NEVE?

UNIREA

12 lejért 10 UNIREA cigarettát kaphat szép dobozban csomagolva. AZ UNIREA CIGARETTÁK nikotinmentesítve vannak, szópoka nélkül, alakjuk nagy és elegáns. AZ UNIREA CIGARETTÁK megőrzik illatukat és egyesítik magukban a legfinomabb cigaretták ízét és aromáját, amellyel, hogy NIKOTINMENTESEK.

SZIVJON UNIREA CIGARETTÁT!!

★ Fischer Vilmos okl. zongoratanár, a bécsi Állami Zeneművészeti Főiskola diplomájának tulajdonosa október 1-től kezdve zongorárákat ad. Jelentkezési idő naponta fél 2—3-ig, Fekete-utca 7. szám alatt.

— Pénzhamisításra szolgáló negatívok a pataokban. A brassói rendőrségen jelentést tett a derestyei csendőrség, hogy a Derestye-pataokban lubickoló gyermekek tíz és huszlejes pénzek negatívumjaira leltek. A rendőrség megállapította, hogy a negatívok pénzhamisítást szolgáltak. A rendőrség reméli, hogy ezen a nyomon veszedelmes pénzhamisítók nyomára akad.

★ Jom Kipur istentisztelet az árvaházuteai zsinagógában: Kal-Midre 18-án este 6.15-kor, 19-én Jom Kipur napján reggeli ima 7.30-kor. Hazkara.

— Tűzoltó tanfolyam. Tudósítónk jelenti: A krassó-szörénymegyei Bozovics községben, a bánáti tűzoltószövetség kezdeményezésére, szeptember 11 és 16 között tűzoltó tanfolyamot tartanak. A tűzoltó tanfolyam rendezői: Buschmann A., a bánáti tűzoltó szövetség elnöke, Pauck Frigyes szövetségi felügyelő és Rüss Ádám megyei felügyelő. Az előkészítő munkálatokat Husovsky József járási tűzrendészeti felügyelő vezetésével a bozovicsi önkéntes tűzoltóegyesület látta el. A tanfolyamra a bozovicsi járás községeiből számos résztvevő jelentkezett.

— Számos női bajnál reggel, éhgyomorral félpohányi természetes „Ferenc József” keserűvíz végtelen nagy megkönnyebbülést szerez azáltal, hogy a belek tartalmát feihigitja és akadálytalanul kiűrti, azonkívül az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja. A nőgyógyászati klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy az igen enyhe hatású Ferenc József vizet, különösen a szülészeti osztályon, a legjobb eredménnyel alkalmazzák.

A modern gyermeknevelés kézikönyvet Székely Béla a Te gyereked c. könyvében írja, hogy nincs rossz gyermek és nincs buta gyermek! Minden ép és egészséges gyermek jónak, okosnak születik. Ha mégis rossz lesz, lélekben, szellemben más, úgy ez a nevelés hibája. Ez a könyv a csecsemőkortól kezdve tanít. Szülőknek, nevelőknek, szakembereknek nélkülözhetetlen. Ára csak 54 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

Harakiri a templomban

Budapest, szeptember 18.

A gellérthegyi sziklatemplomban vasárnap megrendítő öngyilkossági kísérlet történt: a délutáni istentisztelet alkalmával Jarik József mézárasmester borotvával felvágta a hasát. A mentők életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

— Szörénymegyei hírek. Stan János nándorhegyi vasnunkásra munka közben tüzes vasdarab esett. A súlyos vas eltörte s összeégette a szerencsétlen munkás kezét és lábait. A lugosi kórházba szállították. Felépüléséhez nincs sok remény. — Zaharecz Ilona Karánsebesen, öngyilkossági szándékkal, kőszoda-oldatot ivott. Súlyos állapotban kórházba szállították. — Veksov János lugosi lakos istállójából ismeretlen tettesek ellopták 6 ezer lej értékű lovát. A rendőrség megindította a nyomozást. — Pápai István 30 éves facsádi cséplőgépmunkás cséplés közben elcsuszott, a gépre esett, a szíj elkapta és karját könyökből leszakította. A lugosi kórházba szállították. — Moráriu Mária 27 éves lugosi asszony, kőszodaoldattal megmérgezte magát. Kórházba szállították, ahol orvosi beavatkozás ellenére, néhány óra múlva meghalt. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el. — Borlovan Ilona lugosi születésű asszonyt a karánsebesi törvényszék kerítés bűntette miatt másfél évi fogházra ítélte.

*A francia külpolitika
drámai problémája:
a lengyel csomó*

*

Franciaországot, természetszerűleg, súlyosan nyugtalanítja Varsónak ez a magatartása. A párisi sajtó tele van a lenyűgölő kérdést tárgyaló cikkekkkel, amelyek örvák, kecsgetetik és fenyegetik Len-

Kevélyek és megalázottak
a nyugati határ aruvimi erdejében

Trichter Rubin, az aradi kártyaország megkoronázott fejedelme

A sajtókampányt Radek nyitotta meg
Beszéd, amely a lényeget érinti" című

Három embert agyonlőtt egy szállodai mosogatófiú, mert elbocsátották az állásából

nkével, amely az Izvesztijában jelent meg. Ez a cikk már félreérthetetlen.

„A Szovjetunió és Franciaország a béke megerősítésére irányuló törekvéseiket tovább fogják folytatni. Ha Lengyelország önálló politikát akar folytatni, akkor a Szovjetunióknak és Franciaországnak a legesekélyebb okuk sem lesz arra, hogy ne folytassanak ők is önálló politikát“.

Nyílt diplomáciai hadüzenet, amelyre Lengyelországnak felelnie kell. S így néhány napon belül tiszta lesz a hely-

Ez a megjelenés egy pocakos, ötvenéves úr bevonulását jelenti. Méltóságteljesen, egy hölgy és egy úr között vonul be. — Az első pillanatban ellenszenvet, Balzac véren és izzadsággal meggazdagodott polgárait juttatja az ember eszébe, az olasz *popolo grasso* az elhízott polgár minden asszociációja jelképezi — csak a dolgozó polgárára nem. Ami érthető is:

Az erdélyi városokat klubosította válság.

Elégge szomorú dilemma. Bármelyik választódjék is, mindkettő a háborút jelenti.

Legalább is azt jelenti addig, ameddig a Harmadik Birodalom hat, alkot és győz.

Mikes Imre

K Ö Z G A Z D A S Á G

Szilárd az irányzat,
de nincs áru és nincs üzlet
a terménypiacon

Bukarest, szeptember 18

A belföldi gabonapiac az elmúlt héten tulajdonképpen csak három napon át dolgozott a hételeji zsidó és a hétfői hivatalos ünnepek miatt. Ennek ellenére az előző héten megnyilvánult depresszióval szemben a múlt héten barátságosabb és szilárduló irányzattal indult a regáti piac, ami elsősorban az exportprémiumok végleges megszavazásának tulajdonítható. Az árpa 3000 lejes és a tengeri 3800 lejes exportprémiuma, habár csak október elsején lép életbe, kedvező hatást váltott ki a gabonakereskedők körében, de ugyanakkor az exportörök körében aggályokat is keltett. Azt mondják az exportörök, hogy a mai vegyes külkereskedelmi rendszer mellett, amikor a prémium csak olyan országokra szól, amelyekkel Romániának nincsen sem kompenzációs, sem magánkliring-megállapodása, a 10 százalékos kiviteli prémiumnak csak bizonyos exportörök fogják használni látni,

ami azzal a veszéllyel járhat, hogy a román gabona elveszti azokat a piacokat, ahova nem juthat ki prémiummal.

A román tengeri egyik legnagyobb vevője ma Anglia, amely 1934 első 7 hónapjában 224.826 font értékű tengerit, 304.033 fontért kenyérmagot és 100.091 font értékű árpát vásárolt tőlünk. A prémium bevezetése következtében a helyzet meg fog változni. Ma angol kikötőben mázsánként 24 shillinget fizetnek román tengeriért, ami 495-ös hivatalos font árfolyam mellett 27.500 lejek felel meg vagononként. Ha most ehhez még hozzáadjuk a 10 százalékos prémium, a román exportör 30.500 lejt fog kapni az Angliába eladott tengeri vagonjáért. De ha ezt a tengerit eladja Bécsben, Pozsonyban, vagy Hamburgban, a kompenzációs prémium nagyobb hasznot biztosít az exportörnek. Ennek az lesz a következménye, hogy vagy le kell majd szállítani a kompenzációs prémiumokat is 10 százalékra, vagyis az állami exportjuttalom színvonalára, ha nem akarjuk az egész gabonakivitelt a kompenzációs országok felé irányítani vagy pedig meg fog szűnni az erősváltású országokba irányuló gabonakivitel.

akkor a román gabonaexport teljesen kiszolgáltatja magát annak a néhány piacnak, ahova a kompenzációs prémium miatt jövedelmezőbb a kivitel. Romániának azonban szüksége van mindegyik gabonapiacra, s így nincsen érdekében az, hogy a gabonájáért a kivitel mesterséges irányításával jobb árakat kapjon Németországban, vagy Lengyelországban, mint Angliában. Az exportörök tehát azt kívánják, hogy vagy szüntesse meg a kormány a kompenzációs rendszert és vezesse be az egész vonalon a kiviteli prémiumokat, vagy pedig ne adjon kiviteli prémiumokat és minden vevőállammal kössön kompenzációs egyezményt.

Ezt a kérdést most kellene rendezni, amíg a világpiacra bekövetkezett szélcsend tart és a vevők egyelőre tartózkodnak a vásárlásoktól, mert nem akarják készleteket felhalmozni. De az irányzat szilárdan tartja magát, ha időnként és helyenként átmenetileg lankábbnak mutatkozik is a piac. Romániában például az eladók majdnem egész héten át tartották a magasabb árakat, amikor a vevők nem akarták megadni az árakat, inkább csökkentették a felhozatalt. Különösen megnyilatkozott ez a magatartás Galacon, ahol szerdán a buza és a bab 2000 lejjel, a tengeri 1250 lejjel, a rozs 1000 lejjel s az árpa 750 lejjel drágult vagononként, anélkül azonban, hogy a földszén egyetlen üzletkötés jött volna létre, vagy a kikötőbe egyetlen vagon áru futott volna be.

Egyedül a vásártérre hoztak fel kevés árut. Exportra a múlt héten összesen 513 tonna gabona érkezett a kikötőkbe, amiből Konstancába 237, Brailába 236 és Galacon mindössze 40 vagon irányítottak. A németországi árpaiület ellanyhult. Nem annyira azért, mintha a németeknek nem kellene az áru, hanem inkább valutatechnikai okokból.

A német devizarendelkezések következtében az angol fontra, hollandi forintra, vagy francia frankra szóló eladások ér-

A táblaüvegkartell minden eszközzel
igyekszik megakadályozni a scăieni
új üvegyár üzembehelyezését

Bukarest, szeptember 18.

A kontingentálási rendszer következtében a belföldi ipar terén kétségtelesen erős fellendülés állott be és az árubehozatali nehézségek által megnyílt lehetőségek mozgásba hozták a bankokból kivont és évek óta gyümölcösözés nélkül heverő tőkéket. A meglevő üzemek állandóan bővítik a berendezéseiket, de ugyanakkor rengeteg új gyár is jött létre, amely a kedvező konjunktúrát ki akarja használni s kizárólag kontingentált

Öt gyár közül hármat leállítottak

Az ország egyik legerősebb és leghatalmasabb ipari kartellje eddig a táblaüvegyáraké volt. A kartellhez öt gyár tartozik és pedig a medgyesi Első Földgázüzemi Üvegyár r. t., a dicsőszentmártoni Erdélyi Üvegyár r. t. és Öntött és Sajtott Üvegyár r. t., a ploesti Mechanikai Táblaüvegyár és a putnai Friedrich Fischer gyár, amelyek közül azonban csak az első kettő dolgozik, miután a kartell a másik három gyár kvótáját megváltotta és a termelésüket leállította. Ez év nyarán azonban a regáti Scăieni községben új táblaüvegyári vállalat jött létre, amely kartellen kívül kezdené meg a működését. De nem tudja megkezdni, mert a kartell valósággal keresztes hadjáratot indított a fenyegető konkurrencia megakadályozására. Beadványt intézett a kormányhoz, amelyben kéri, hogy az iparügyi minisztérium ne adjon működési engedélyt az új üvegyárnak, miután a meglevő gyárak teljesen fedezni tudják a belföldi szükségletet, még redukált üzemmel is.

Minden valószínűség szerint azonban a minisztérium, ha különböző formai akadékoskodásokkal a kartell késleltetni igyekszik is a beadvány éntézését, mégis meg fogja adni a működési engedélyt a scăieni üvegyárnak. Sőt időközben még valami történt, ami nyugtalanságra adhat okot a kartellnek. Az iparügyi minisztérium ugyanis az őszire bejelentett kartelltvörvény előkészítésével kapcsolatban bizottságot küldött ki, amelynek az a feladata, hogy ellenőrizze az üveggartell termelési költségeit és eladási árait. Ugyanilyen bizottságot nevezett ki a kormány egyébként a cementkartell ellenőrzésének előkészítésére is.

Egy különös per
az új üvegyár ellen

Ilyen körülmények között az üveggartell nem bizhatja magát teljesen az ipar-

cikkek előállítására rendezkedett be. Az új gyárak alapítása azonban megváltoztatta a piacok eddigi besztását és erős versenyt támasztott egyes iparágakban. Ennek az lett a következménye, hogy számos ipari kartell, amely eddig korlátozottan uralta a piacot, megingott és hosszabb árarcok után fel is oszlott. Ez a tendencia többek között az üveggartell, a fémdobozkartell, a növényolajkartell, stb. és még van jónéhány kartell, amely bomlásnak indult és csak idő kérdése, hogy széthulljon.

ügyi minisztériumra az új versenytárs elbuktatására. Ezért más uton igyekszik megakadályozni a scăieni üvegyár működését. Eddig még ki nem derített módon a németországi Rohrbach-gépgyár, amely az új üvegyár berendezésének egy részét szállította, biztosítási végrehajtást vezetett az Industria Română de Geamuri Scăieni ellen egymillió lej erejéig. A gyárat azonban ez a nehézség nem zavarta túlságosan, mire a német cég újabb be-

advánnyal fordult a bukaresti törvényszékhez, amelyben arra való hivatkozással, hogy az adós cég részben elidegenítette a lefoglalt árukat, kéri a biztosítási végrehajtásnak más tárgyakra való kiterjesztését és azoknak elszállítását, illetve adják át azokat a Rohrbach-gyár által kijelölendő vagyonfelügyelő ellenőrzésébe. Ha ez a kísérlet sikerül, akkor a scăieni üvegyárat csakugyan lehetetlenné tesszik, mert a gépek elszállítása esetén a gyár nem dolgozhat. A törvényszék azonban nincsen teljesen meggyőződve a németországi cég panaszának alaposágáról és utasította, hogy bizonyítsa be, hogy a scăieni üvegyár valóban elidegenítette a lefoglalt árukat. Gazdasági körökben érthető érdeklődéssel tekintenek a szeptember 18-ra halasztott tárgyalás kimenetelére, amely azt fogja megmutatni, hogy sikerült-e a táblaüveggartellnek tönkretennie az új konkurrenciát még mielőtt az megkezdte volna a működését, vagy pedig újabb harci fejezet következik, akárcsak 1929-ben a ploesti üvegyár esetében, amelyet végülis leszerelt és magához kapcsolt a mindenható kartell.

Emel a vaskartell

Bukarest, szeptember 18.

A belföldi vashengerműveknek hosszú évek óta nem volt olyan jó betonvas-szezonjuk, mint ezen a nyáron, amikor a fokozott építkezési tevékenység folytán óriási mennyiségeket adtak el. A betonvas iránti kereslet egyik-másik nyári hónapban olyan méreteket öltött, hogy a gyárak nem győzték a megrendeléseket leszállítani. Tekintettel arra, hogy a vasipar racionalizálása következtében ezidőszereint csak két gyár az aranyosgyéresi Sodronyipar r. t. és a brailai David Goldenberg Fii foglalkozik betonvas előállításával, a két kartellizált vállalat tekintélyes nyereséget realizált az idén.

Ezen ezért nagy visszahatást kellett úgy a kereskedők, mint az építetők között a vaskartell legújabb elhatározása, amellyel a betonvas árát 5 százalékkal felfel emelte. Az áremelés különösen Erdélyt sújtja, ahol a betonvasat eddig is drágábban árulták, mert az országos alapáron felül a vevőknek meg kell fizetniük a Braila és az átadási hely közötti fuvardíjat, holott a vasat Aranyosgyéresről szállítja a Sodronyipar. Az új áremelés különként 30-40 banit tesz ki, vagyis egy vagonnál 5000-4000 lejt, amit a kartellgyárak azzal indokolnak, hogy a devizaneheztségek miatt a nyersvasat csak kompenzációs uton tudják behozni és ez az import a francia frankot 6.60 lejről körülbelül 9.50 lejre drágítja meg. Ez az indoklás azonban csak részben állja meg a helyét, mert a vasat már régen kompenzációval importálják a gyárak, mégsem emelték az árakat, amíg nem tudták előre, hogy a fogyasztás ilyen méreteket fog ölteni. És ugyancsak a kartell ellen szól az a körülmény is, hogy a korábbi megrendelt, de még le nem szállított vasbetont is csak az új árak mellett szállítják le, ami különösen kielezte ellenük a hangulatot a vaskereskedők körében.

Tekintettel arra, hogy a brassói Farola-hengermű vasbetongyártási kísérletei nem jártak kielégítő eredménnyel, illetve nyersvashiány miatt a gyár nem tud nagyobb mennyiségeket előállítani, a kartellgyárakkal szemben a fogyasztók teljesen tehetetlenek és legfeljebb csak azzal a kérésértékű fegyverrel élhetnek, hogy közelebből tiltakozni fognak a kormánynál az újabb áremelés ellen, amelyet hír szerint egyéb cikkekben is hasonló lépés fog követni.

tékének transzferálása nagyon nehézkes és késedelmes, úgyhogy a román exportör nem képes pontosan kalkulálni, hogy a maga hasznát biztosíthassa. Ez a magyarázata annak, hogy elméletileg a németországi exportprémiumok a tavasszal fizetett 15-17 százalékról 3-5 százalékra zuhantak, amiből a valóságban a helyzet nem változott, mert a németek a világparitás felett 10-15 százalékkal magasabb árakat fizettek a román gabonáért és így az eredeti prémium, csak más formában, nagyjából ugyanaz maradt.

A belföldi piac legérdekesebb eseménye az új tengeri megjelenése. Az utóbbi esőzések a Regátban úgy minőségileg, mint mennyiségileg megjavították a termést. Még nyirkos új tengeriért 25.000 lejt fizetnek. A buzaárak kissé lemorzsolódtak, mert a gabonakormánybizottság a malmoknak a piaci árakon alul adott el néhány nagyobb tételt. A hét végén erős áresés állott be a zabban, mert Erdélyből és Munténiából igen nagy a ki-nálat.

A kikötőbeli gabonapiacok áralakulását az alábbiakban ismertetjük:

A buza Konstancán 490, Galacon 470-

480 lejen áll, Brailában felugrott 490-500 lejre is. Az árpa Konstancán 280-292.50 lejjel indult, csütörtökön 294-305-307.50 és 320 lejre emelkedett, de a vevők hiánya miatt a hét végére visszament 280-290-295-300 lejre. Brailában 27750-29000 lejjel indult, szerdán és csütörtökön felment 29500-30200 lejre, az után visszaesett 28350-29750 lejre. Galacon változatlanul 280-290 lejt körül jegyzik az árpát. A tisztított és hajóba rakott árpa ára 33.000-33250 lejt. A rozs 350 lejt.

Korpaért 220 lejt fizettek Galacon. A tengeri Konstancán a következő árakat érte el: 240-242.50-245-250-253.75-260-255-250 lejt, Brailában 250-255 lejt, Galacon 220-230-240 lejt.

Nagy kiábrándulást hozott a kereskedőknek a bab, amely gyenge minőségű és kevés is van belőle.

Jobb minőségű áruért szeptember 12-én 700 lejt fizettek Konstancán, holott minőségek szerint a szokványos árak 400-405-410-412-420-490 lejt körül vannak. Brailában a babért hét elején 580-590 lejt, majd 400-410 és 410-430 lejt fizettek, hogy a hét végén visszaes-

sen 405-415 lejre. Galacon a bab ára 350-400 lejjel indult, de jobb áruért fizettek 410-420-430 lejt is. Viktoria-borsó Konstancán 745 lejt, Brailában 820-830-850-860 lejt, sőt zsákkal együtt 900 lejt is fizettek érte már, Galacon 820-850 lejt. Takarmányborsó a brailai kikötőben 400-400 lejről hét végén visszament 380-420 lejre. Galacon változatlanul 390-400 lejt maradt. Zöldborsóért Konstancán 480, majd csak 460 lejt fizettek, viszont a brailai jegyzések 600-630-700-750 lejt körül mozognak. Kölesért, amelyet elsősorban a csehek vásárolnak, 370-380 lejt fizetnek, gyengébb áruért 350-355 lejt. A sárga mustár ára 790-800 lejről 800-830 lejre javult Brailában.

Az olajmagvak közül lenmagért Konstancán általában 630-640-650-680 lejt fizettek, falusi árut azonban már 450-500 lejtért is lehetett kapni. Galac 610 lejjel jegyezte a lenmagot. Napraforgómag 300-310-315-320 lejt. Tavasz repcéért a héten a következő árakat fizették: 440-410-460-435-465-420-460 lejt. Navetta áruért 600-610-580-650 lejt, vadrepceért pedig 250-270 lejt.

Meg akarták szöktetni Rintelent

Bécs, szeptember 18.
Bizalmas értesülés alapján a rendőrség vasárnap letartóztatta Hammerand Károlyt, az azonos nevű szálloda tulajdonosát és Grimer dr.-t, az alsóausztriai biztosítóintézet igazgatóját, akik ellen az a gyanú, hogy

meg akarták szöktetni Rintelent dr. volt római osztrák követet, az osztrák nemzeti szocialisták jelenleg rabkórházban levő miniszterelnökjelöltjét,

valamint Wagner tábornokot, akit a július 25-iki puccskísérletben való részvétele miatt szintén a rabkórházban őriznek. Csatornavizsgálat során ugyanis az Athloriangasseban ahol a Hammerand szálló van, titkos alagutat fedeztek fel, amely a szemben levő rabkórház pincehelyiségéig vezetett. Az alagutazás már annyira előrehaladott állapotban volt, hogy kiszédtek a rabkórház alapzatának számos tégláját is.

Október 22-én és 23-ikán a párisi antiszemitizmus elleni értekezlet

Páris, szeptember 18.

Az antiszemitizmus elleni ligák október 22 és 23-ikán tartják első értekezletüket a francia fővárosban. Az értekezleten népes delegációk vesznek részt Amerikából, Angliából, Csehszlovákiából, Svájból, Franciaországból, sőt Egyiptomból is. A törökök által elnyomott és üldözött örömeink hasonlóképpen képviseltetik magukat.

A bánsági újságírók a cenzura visszasságai ellen

Temesvár, szeptember 18.

A romániai kisebbségi újságírószervezet bánsági tagozata vasárnap tartotta meg közgyűlését igen élénk részvétellel mellette.

A tagozat tisztújító gyűlésén újra Sárkány Gábor választotta meg elnökül. Titkár Kalotai Gábor lett.

A bánsági újságírók elhatározták, hogy memorandumban tájékoztatják a cenzura visszasságait.

Megkezdődött a kolozsvári monstre kommunista-pör tárgyalása

Temesvár, szeptember 18.

A monstre-kommunistaper tárgyalását hétfőn reggel a vádlottak és tanúk nagy számára való tekintettel a pianista-gimnázium tornatermében kezdték meg. A tárgyaláson Apostolescu ezredes elnökölt.

A tárgyalásra, melynek ötvennégy vádlottja van, százötven tanút és tizenegy védőt vonultattak fel. A vádlottak sorában volt Eberlin Berta és Kárász Mária, akik a két hónappal ezelőtt lezajlott tárgyaláson idegileg összeroppantak és akiket most hordágyon hoztak el a tárgyalásra. A mai délelőtti a vádirat felolvasásával telt el.

A vádlottak sorából sorozatos derűtlenséget váltott ki Wurmbrandt Richárd közbeszólásaival. Wurmbrandt, aki fővádlottból koronatanúvá vedlett a vizsgálati fogás ideje alatt, a vádirat felolvasásakor többször közbeiktatott, hogy a tárgyalóteremben ő az egyetlen igaz kommunista, a többi vádlott csak kontár és here.

Életem legszebb napja...

Szatmár, szeptember 18.

A satmári vármegyei tisztviselők szombati vizsgáztatása után a bizottság hétfőn folytatta munkáját. A hétfői vizsgán a városi tisztviselőkre és a műszaki személynékre került sor. A vizsga meglehetősen biztató hangulatban folyt le, ami főleg dr. Pogátsi János vármegyei prefektus megértő és emberséges magatartásának tudható be.

Az írásbeli vizsga tétele a következő volt: „Életem legszebb napja”. A dolgozatok, valamint a szóbeli feleletek általában igen jól sikerülteknek mondhatók. A vizsgaanyagot, a jegyzőkönyveket és az írásbeli dolgozatokat a helyi igazgatóság bírálja felül. A vizsgázottak sorsa főként ott történik az utolsó döntés.

A keddi napon a vármegyei tisztviselői kar áll a vizsgabizottság elé.

A betétesek megmozdulása

A brassói Általános Takarékpénztár betéteseinek viharos ülése

Brassó, szeptember 18.

Amint a B. L. már jelentette, a bankbetéteseknek mozgolódása országsszerte megindult. Országos szempontból és jelentőségű tehát az a betétes gyűlés, amelyet a Brassói Általános Takarékpénztár betéteseinek a kereskedelmi és iparkamara gyűléstermében szombaton este tartott

A gyűlésen, melyet Ioan Cipu volt pénzügyigazgató hívott egybe az Általános Takarékpénztár betéteseinek nevében, mintegy kétszázötven érdekelt jelent meg. Az izgatott és letört emberek a gyűléstermet teljesen megtöltötték, sőt a folyosókon is rekedt vagy félszáz érdeklődő. Ez a gyűlésezet általában a mai gazdasági destrukció egyik legszomorúbb tablója volt. Öregasszonyok szatyorral karjukon, öreg, tört emberek, hajdani tisztviselők, nyugdíjasok. Legtöbbjük az ötvenen túl. Sokan a hetvenéthez közelebb. Aki nem

az öregek sorába tartozik, az a kisiparos vagy földműves, vagy munkásféle. A válság érmén ők a másik oldal arcát mutatják. Kis életükön át összekuporgatott vagyunkájuk menthetetlenül veszni látszik. Azokat a kis tétéleket, amelyeket ők „fökenek” neveznek felfalja a bank, a monopóliók. Éppugy, ahogy a nagyipar a maga terjeszkedésére és védelmére nem ismert érzelmi szempontokat a kisiparosokkal szemben és azoknak egy egész társadalmi osztályát lökte a proletári sorba, éppugy a nagyítók sem ismer érzelmi szempontokat és kegyelmet a mosónővel szemben, aki harminc évig takarékoskodott, hogy öreg napjaira legyen miből élnie. Vagy az egykori iparossal szemben, aki egy élet robotjának nyugdíját a bankba helyezte garasával akarta biztosítani. A jelenlegi gazdasági rendszer harca elkerülhetetlenül egyoldalú: a nagy halak a kis halakat menthetetlenül felfalják.

letdija is és az egész bank. Az elkészített néptribun hangját azonban elnyomta a józanabbak szava, amely egy betétes bizottság szervezését követelte, hogy az összes betétesek nevében az vezesse a közvetítő tárgyalásokat a bankkal.

Ebben az értelemben meg is választották a betétesek intéző bizottságát, melynek elnöke az önzetlen Ioan Cipu igazgató. Tagjai pedig Hociota ezredes és dr. Mosoiu kir. közjegyző, a román betétesek részéről, a magyar és szász betétesek részéről pedig dr. Bársony ügyvéd és A. Klein hivatalnok. A tárgyalások vezértétele: elérni az Albina ajánlatát. Tehát legfőbb 20—25 százalékos veszteség, ami az Általános Takarékpénztár könyveiben kivizsgálható eredmény szerint változhatik.

Nagy ellenszenvet váltott ki a betétesek soraiból Róth Viktor borkereskedő betétes felszólalása, aki a bank ajánlatának elfogadása mellett beszélt és általában a bank felé igyekezett a hangulatot fordítani.

A gyűlés végén köszönetet szavazott a betétesek gyűlése Cipu igazgatónak, aki oly fáradhatatlanul működik a kisegyzetenciák érdekeinek védelmében. Köszönetet szavazott a gyűlés a Brassói Lapoknak és Népujságnak is, amiért a betétesek érdekei mellett foglalt állást.

ÖSSZEFOGNI A BETÉTESEKET

A gyűlésen gyakran hangzottak el olyan kijelentések, amelyek az általános közhangulathoz fakadtak. Többek példaként az összes brassói betétesek nagygyűlésének egybehívásának szükségességét hangoztatták. Ehhez mindjárt egy politikai színészü beszéd is csatlakozott, mely a betétek kiegyeztetése ellen az alkotmányellenességi kifogás megtételét tartotta szükségesnek.

Az egyik felszólaló szerint nem bünhödhetnek a konverzióért a betétesek, hanem csak maguk a bankok, melyekkel a betétes csak üzleti viszonyban van. Viszont a konverzió szükségességét is csak a bankok idézték elő a hatalmas kamatokkal. Az egyik földműves felszólaló a következőket mondotta: „Ha segített a konverzió a parasztdócsok egy részén, nem teheti tönkre a parasztság másik részét a bank. Én itt ötmillió paraszt nevében tiltakozom ezek ellen a képtelen pénzügyi módszerek ellen.”

LEGUJABB

A PARLAMENTI VIZSGÁLOBIZOTTSÁG

Hétfőn este megkezdte Cihosky tábornok volt hadügyminiszter kihallgatását. Cihosky nagy beszámoló keretében akar referálni a Skoda-ügyről, mire Dimitriu figyelmezteti, hogy csak a feltett kérdésekre válaszoljon. A tábornok indulatosan jegyzi meg:

— Megvonják tőlem a védekezés jogát.

Dimitriu: Ön nem szabhatja meg a bizottságnak, hogyan folytassa le a vizsgálatot. Eddig ugyhiszem eléggé pártatlanok voltunk.

Cihosky: Kétségbe vonom ezt a pártatlanságot.

Ezekre a szavakra nagy vihar tör ki. A bizottság tagjai követelik Cihosky rendeltetését. Az elnök kénytelen felfüggeszteni az ülést.

Az izgalmak elcsitulával Gafencu szenátor kéri az elnököt, engedje meg, hogy Cihosky ugy védekezhessen, ahogy jónak látja. Alexandrin képviselő kérdésére Cihosky kijelenti, hogy az ártáblázatokba több helyen súlyos hiba csuszott.

Az ülés tart.

SORTÜZ DÖRDÜLT EL

vasárnap este az irországi Belfast utcáin. Egy vallásos felvonulás alkalmával verekezés kezdődött a katolikusok és a protestánsok között. A zavargók megtámadták a karhatalmat is, mely fegyverrel volt kénytelen használni. A sortüznél 50 súlyosan sebesült áldozata van, akiknek nagyrésze asszony és gyermek.

A NEPSZÖVETSÉG

közgyűlésének hétfő délutáni ülésén az elnök bejelentette, hogy Szovjetország belépésének ügyét a közgyűlés a politikai bizottság elé utalja. Majd megejtik a választást, melynek során Kina kibukik az állandó tanácsból. Spanyolországot újabb bevásárlják. Kina helyét valószínűleg Törökország kapja meg,

míg a Panamát Csile.

A holland delegáció utasítást kapott kormányától, hogy a közgyűlésen Szovjetország ellen adja le szavazatát.

Megzavarták a magyar szociáldemokraták népgyűlését

Budapest, szeptember 18.

A Tattersalban tartott szociáldemokrata gyűlésen a kommunista ifjúságok több becsúrló közbeiktatás után énekelni kezdtek az internacionálét. Ebből botrány támadt: a szociáldemokraták nekiesetek a kommunista ifjaknak s kituszkolták őket.

A debreceni gyűlésen a nyilaskeresztesek csaptak botrányt. A munkások itt is kiverték a tüntetőket a tereméből.

A bukaresti tőzsde-zárás

Adóbon: 39—39 egyenegyed.

Stabilizációs kötvény: 43 háromnyolcad K.

sajátítási kötvény: 43—42 háromnegyed.

Banca Nationala: 5150—5110.

Banca Romaneasca: 305—318.

Creditul Minier: 281—283. Mica: 1245. Restica: 424—425. A Banca Nationala megváltotta a német márká árfolyamát. Az új árfolyam: 41 egyenegyed—39 egyenegyed.

Ujbuza 77 kilós 480—490. Óbuza 465—490. Zab 265—285—290, minőség szerint. Marosvásárhely vidékéről 240. Árpá 70—71 kg. 230. 58—61 kg. 305 ab állomás. Tengeri tavalyi 240. Ujtengeri 210 ab állomás. Köles 38250—39000 ab uszály. Bab (Balázsfalva környékéről) 365. A tőzsde mai forgalma: 41 és fél vagon buza, 70 vagon zab, 35 vagon árpá, 9 vagon tengeri, 11 vagon köles s 4 és fél vagon bab.

SPORT

Teljes az üzem, van már meglepetés is

A CFR a Venust, a Kinizsia Ripensiát, a Gloria CFR a Crisanát győzte le

A vasárnap futballja — az egész országból és külföldről

A meglepetések!... Ezek adnak színt és izgalmat a futballnak. Az erőviszonyok kiegyenlítődése a legjobb propagandája a labdarúgásnak. A Nemzeti Bajnokság még az elején tart, de máris szállítja a meglepetéseket. Itt a CFR győzelmé a Venus ellen, a Kinizsi sok gól árán kiharcolt diadala a Ripensia ellen, a múlt héten alaposan kikapó Gloria CFR a Crisanát intézte el. Jól van ez, így van jól, csak így tovább csapatok! Össze-vissza verni egymást! Akkor lesz közönség. Mert a futball rajongói mindent szeretnek, csak az előre elintéztet biztos mérkőzéseket nem.

A vasárnapi eredmények:

„Vízipoló”-eredmény:

Kinizsi—Ripensia
6:5 (3:2)

Temesvár, szeptember 18.

A sziv és lelkesedés legyőzte a nagyobb ruhát! A Kinizsi Zelenák, Török és Gráf góljaival már 3:0-ra vezetett az izgalmas, változatos mérkőzésen, amikor a Ripensia erősít és Bindea, valamint Lázár góljaival szépít. A második félidő elején a Ripensia nagyon belelékszik és Bindea góljával egyenlít. Ekkor viszont a Kinizsi kapcsol rá. Zelenák és Gráf két góljával 6:3-ra huz el. A Ripensia elkészenedten támad, de Dobay a 33. és 43. percben lökt góljaival csak a vízipólo eredményeszerű építést éri el.

Sok tologatásnak egy gól a vége...

NAC—Universitatea
1:0 (0:0)

Nagyvárad, szeptember 18.

A NAC megérdemelten győzött, bár ismét a régi hibájában játszott: sok tologatás — kevés gól... Az igaz, hogy ebben ezúttal a nagyszerűen védő Sepsinak is része volt. Az inkább NAC főlény jegyében lezajlott mérkőzés egyetlen gólját kornerből az előrehúzódt Bartha hátdvéd fejelte a második félidő 36. percében. A bíró kiállította Krausz NAC játékost. Baciú, az egyetemiek szélsője olyan szerencsétlenül titkított össze Czinczer kapussal, hogy súlyos sérüléssel kórházba szállították.

Formánkívüliség kontra szerény játék

Juventus—AMTE 3:1 (1:1)

Bukarest, szeptember 18.

A formán kívül levő Juventus győzött a szerényebb játéktudású AMTE ellen. A Juventus megérdemelten győzött Parlea (2) és Palmer góljaival. Az AMTE gólját Kovács szerezte.

Az egyik feltámad — a másik letörik

Gloria CFR—Crisana
4:2 (2:0)

Arad, szeptember 18.

A Gloria egész játékidő alatt határozott fölényben volt. A gólarány még nagyobb is lehetett volna. Barbu (3) és Dobra a Gloria CFR, Matei és Varjassy (öngól) a gólok „gazdái”.

Elbizakodottság ellen lendület — bombameglepetés:

CER—Venus 3:2 (2:2)

Bukarest, szeptember 18.

A nemzeti bajnokság első nagy meglepetése: az elbizakodott Venus vereséget szenved. A nemzeti bajnokság első nagy meglepetése: az elbizakodott Venus vereséget szenved.

dett a lelkesen és lendülettel játszó CFR-től! A mecs úgy indul, hogy a Venus nagyon nyer. Már a harmadik percben vezet Volodea Valcov lövésével. 0:1. A 22. percben Barbu egyenlít. 1:1. Egy perc sem telik el, a Venus újra vezet Petea Valcov révén. 1:2. A 30. percben 11-es, Attila belövi. 2:2. A második félidőben többet támad a Venus, mégis a CFR éri el a győztes gólt a 35. percben, Attila lövésével.

A Venus óvott azon a címen, hogy Ströck III., a brassói CFR centercsatára, igazolatlanul játszott volna a CFR-ben.

A NEMZETI BAJNOKSÁG ÁLLÁSA:

1. NAC	2	2	0	0	3:1	4
2. CFR	2	2	0	0	5:3	4
3. Ripensia	3	1	1	1	10:8	3
4. Gloria CFR	3	1	1	1	6:7	3
5. Universitatea	2	1	0	1	3:1	2
6. Venus	2	1	0	1	6:3	2
7. Kinizsi	1	1	0	0	6:5	2
8. Juventus	3	1	0	2	4:6	2
9. Unirea Tricolor	2	0	1	1	4:3	1
10. Crisana	2	0	1	1	4:6	1
11. Romania	0	0	0	0	0:0	0
12. AMTE	2	0	0	0	1:7	0

Döntetlen eredmény döntött

a bejutásról

Romania—TAC 1:1 (1:1)

Nagyszeben, szeptember 18.

A harmadszor ismételtetett selejtező döntetlenül végződött és ezzel a Romania jutott be jobb gólaránnyal a nemzeti bajnokságba, mert az érvényes első találkozó 3:1 arányban győzött.

A 20. percben Coborzan beadását Pop belövi 1:0, a 44. percben Somogyi védelmi hibából megszerzi az egyenlítést a TAC-nak.

Később az eredmény nem változott.

A TAC óvott azon a címen, hogy Nagyszebenben játszottak le a mérkőzést és nem Temesvárt. Nem valószínű, hogy az óvásnak ezen a címen sikere lenne.

Román Kupa

TEMESVÁR

Iisa—Venus 5:1 (2:0).

Politechnika—Progresul 5:3 (2:1).

DEVA

Corvin—Transsylvania Arad 2:0 (0:0). Meghosszabbítás után.

Bajnoki mérkőzések

BRASSÓ

Gloria—Ivria 1:0 (0:0). Bíró: Puia.

A mindvégig fair és szép mérkőzést a Brassóban időző Juca belügyminiszteri államtitkár és neje, valamint a megyei főnök, a polgármester, a rendőrkészor is nagy érdeklődéssel nézték végig. Az első félidőben inkább az Ivria játéka domborodik ki, azonban eredményt elérni nem tudnak. A második félidő 17. percében Jónás szerzi meg a Gloria győztes gólját. Az Ivriából Horovitz, Fried, Teodoru, míg a Gloriából Kiss és Jónás voltak jók.

IAR—Spárta 6:0 (2:0).

Szép játék, a favorit IAR biztos győzelmével. Spirea lövi a mérkőzés összes gólját.

HOSSZUFALU

Izvorul—BMTE 1:1 (1:0). Izgalmas, fair játék. Az első félidőben az Izvorul van fölényben, rajtaütésszerű, hosszú labdáival és gyors játékaival. A második félidőben a BMTE na-

Egyék-igyék, a többit ő majd elvégzi!

A CHARBON DE BELLOC akár por, akár pasztilla alakban az emésztőszervek legjobb fertőtlenítője. A gyomorban kellemes érzést okoz, étvágyat ad, gyorsítja az emésztést, megszünteti a székrekedést. A legjobb szer az étkezés utáni gyomornyomás, rossz emésztésből származó migrain, böfögés és savanyu szájiz stb. ellen. Azonnal megszünteti a gyomor összes ideges bántalmait és a bélbetegségeket, mint enterites, diarrhé, stb.

Főlerakat: Maison Frère, 19. Rue Jacob Paris. - București: George Verglas, Str. Precupeții Vechii 1.

Kapható: minden gyógyszerárban és drogériában.

gyobb technikai tudása érvényesül. A hosszafalusiak vezető gólját Titi lövi a 18. percben szabadrugásból, az MTE kapus súlyos hibájának segítségével. Armanco egyenlít a második félidő 25. percében.

MASODOSZTALYU BAJNOKI

Vénus—Soimii 8:0 (7:0). II. osztályu bajnoki. A Soimii 7 emberrel játszotta végig a mérkőzést. Gólszerzők: Stoi (2), Kelemen (2), Sipos (11-es), Biró, Eiser, Virtya.

Bottfalusi Cukorgyári SK—Cercetas 3:1 (2:0). II. osztályu bajnoki. Oancea bíró 10 perccel a befejezés előtt a mérkőzést lefújta, mert a kiállított Cercetas-játékos nem akarta a pályát elhagyni.

ZERNEST

Zernest—Vulturii 2:2 (0:0).

IFJUSÁGI BAJNOKSÁG

Gloria—Ivria 7:1 (3:1).

Boga (3), egyik 11-esből, Nagy (2), Joó II., Jancsó II., az Ivria gólját Stammler lövi.

Barátságos mérkőzések

BRASSÓ

Brasovia TM—Olympia 3:0 (1:0). Bíró: Farkas.

Csapkodó, kissé túl kemény, belemenős játék. A rutinosabb Brasovia volt fölényben, különösen a második félidőben. Az első félidő 42. percében Szika 11-esből vezetéshez juttatja a Brasoviát. 1:0, majd a második félidő 6. percében Szika 2:0, a 35. percben Nuridsány 3:0-ra javít. A Brasoviából Hermann kapus, Zsigmond és Szika, míg az Olympiából Honigberger, Gutt és Wagner játéka tetszetek. — Farkas bíró a mérkőzést kezében tartotta.

Brasovia vegyes—Olympia vegyes 5:0 (2:0). (Illyés 3, Takács és öngól).

ZERNEST

Victoria Brassó—Barsa 4:1 (1:0).

SEPSISZENTGYÖRGY

Klinger S. C.—Suburbii Brassó 2:0 (0:0).

Mindvégig heves iramu mérkőzés, melyből a gólképesebb csapat került ki győztesként. A gólokat a második félidő 13. és 18. percében Lang, illetve Szabó lőtték. Bíró: Blaga (Kézdivásárhely).

Klinger S. C. B.—Ascam 4:0 (0:0). Góllövők: Szabó (2), Tompa és Kornel. Bíró: Balea.

A Ferencvároost-verő Attila súlyos veresége

BUDAPEST

Ferencváros—Kispest 3:1 (2:0). A Kispest csak helyenként volt veszélyes. A 14. percben Sárosi révén 1:0. A 17. percben Sárosi 11-esét kivédi a remek Vági kapus. A 22. percben Székely fejes góljával 2:0. A második félidő 10 percében Földi 3:0. A 27. percben Ujvári szépít 3:1.

Ujpest—Somogy 10:0 (6:0). A Somogy csak lelkesedésben mutatott valamit. A

gólzapor sorrendje: 20. Avar, 23. Kocsis, 25. Déry, 32 és 42. Tamássy, 44. Jávör. Második félidő 7. Szalay, 10. Jávör, 27. Tamássy, 34. Avar.

Budai 11—Attila 5:1 (5:0). A Ferencvároost-Attila elfogódottan játszott a játéka kiváncsi nagy közönség előtt, a Budai viszont kihasználva ezt a lelki előnyt 15. és 17. percben Röck, a 31. percben Héjjas szereznek gólokat. A második félidő 15. percében Egri szépít

és ekkor úgy látszik, hogy az Attila megfordítja a meccs sorsát. De két bravuros egyéni akció újabb Budai-gólokat hoz: a 24. és 25. percben Pozsonyi beállítja a végeredményt.

SZEDED

Hungária-Szeged 2:0 (1:0). Cseh II. — első félidő 35. és második félidő 18. percében lőtt — leszállásig góljai miatt parázs botrány keletkezik. A játékosok a pályán, a közönség a tribünön „mennek egymásnak”.

SOROKSTR

Soroksár—III. kerület 3:1 (1:1). A másik meglepetés. Soroksár nagyszerűen kihasználta a honi pálya előnyeit. A vezetőgölt Kelemen lövi 1:0. Dinnyés 11-esből egyenlít 1:1 (20. perc). A győztes gólok: második félidő 24. perc Vig IV. és 33. perc Szeder.

A MAGYAR PROFIBAJNOKSÁG ÁLLÁSA

1. Hungária	3	3	0	0	16:2	6
2. Attila	3	2	0	1	6:7	4
3. Újpest	2	1	1	0	11:1	3
4. Kíspeszt	3	1	1	1	4:5	3
5. Bocskai	1	1	0	0	4:1	2
6. Phöbus	1	1	0	0	3:1	2
7. Budai 11.	2	1	0	1	6:4	2
8. Ferencváros	2	1	0	1	4:4	2
9. III. kerület	3	0	2	1	4:6	2
10. Soroksár	3	1	0	2	4:9	2
11. Szeged	5	0	1	2	3:6	1
12. Somogy	4	0	1	3	4:23	1

Szürketaxi—Phöbus 2:1 (2:1). Magyar kupa. Meglepetés a másodosztályú proficsapat győzelme.

*

HAT DÉLAMERIKAI JÁTEKOS BRUTÁLIS JÁTEKAVAL LEHENGELTÉK A BOCSKAIT RÓMÁBAN

Lazio—Bocskai 8:1 (4:1). Csak az első félidőben volt szép játék. A római csapat hat új délamerikai játékos hallatlan durván játszott. Előbb Hevesi, majd Markos sérül meg súlyosan. Mindketten elhagyják a pályát. Markos vállperectőrést szenvedett.

FRANKFURT

Frankfurt—Bázel 4:1 (2:1).

TORINO

Juventus—Ambrosiana 4:3 (2:1).

BÉCS

Rapid—Vienna 0:0. Admira—WSC 6:0 (2:0). WAC—Hakoah 3:1 (1:0). Austria—Libertas 4:3 (1:1).

Rekord nem volt,

de nagyszerű átlageredmények sorában remek tehetségek tűntek fel az ifjúsági atlétikai bajnokságon

Kolozsvár, szeptember 18.

Románia ifjúsági atlétikai bajnokságai ragyogó sikerrel zárultak. Ezer néző előtt tíz egyet 40 atlétája vett részt. Bár rekord nem volt, az átlageredmények olyan

biztatóak, hogy a romániai atlétika jövője biztosítottak látszik. A dr. Somodi István vezetésével, a KAC mintaszerű rendezésében lezajlott bajnokság eredményei a következők:

100 méter: 1. Temu KAC 11.6 mp. 2. Dejenaru KAC 11.7 mp. 3. Lupan TAC 11.7 mp.

200 méter: 1. Dejenaru 24.1 mp. 2. Temu 24.3 mp. 3. Ungor, Rapid, Temesvár 24.5 mp.

400 méter: 1. Baram Electrica 54.6 mp. 2. Bodonyi KAC 55.2 mp. 3. Reducanu Bukaresti CFR 58.6 mp.

800 méter: 1. Weinrich KAC 2 p. 05.2 mp. 2. Necula Viforul Dacia 2 p. 07 mp. 3. Beran 2 p. 10 mp. Weinrich óriási tehetség.

1500 méter: 1. Weinrich 4 p. 32.8 mp. 2. Sulica, Astra Brassó 4 p. 35 mp. 3. Necula 4 p. 35 mp. Imponáló könnyedséggel és stílussal győzött Weinrich. Jövőre a nagyok között is első lesz.

3000 méter: 1. Sulica 9 p. 48.3 mp., (csak 2 tized másodperccel rosszabb, mint a rekord). 2. Borosan CFR Bukarest 9 p. 48.4 mp. 3. Necula 9 p. 52.2 mp.

4x100: 1. KAC 47.6 mp. 2. TAC 48 mp. 3. CFR 49 mp.

4x400: 1. KAC 3 p. 48.6 mp. 2. TAC 3 p. 58.8 mp. 3. CFR 4 p. 13. 6 mp.

Magasugrás: 1. Mészáros KAC 165 cm. 2. Fruzei CFR 160 cm. 3. Popovici Astra 155 cm.

Távolugrás: 1. Lupan 647 cm. 2. Nagy Rezső KAC 588 cm. 3. Domsa KAC 573 cm.

Rudugrás: 1. Popovici Astra 300 cm. 2. Makay KAC 290 cm. 3. Spaniol KAC 240 cm.

Súlydobás: 1. Borcoman KAC 12.03 m. 2. Popovici Astra 10.68 m. 3. Fabik Esta Sun 10.50 m.

Diszkoszvetés: 1. Domsa KAC 31.92 m. 2. Schuster KAC 31.68 m. 3. Fabik Esta Sun 31.06 m.

Gerelyvetés: 1. Popovici Astra 45 m. 2. Kozári KAC 44.32 m. 3. Borcoman 40.70 m.

PONTVERSENYBEN

1. KAC 79 pont. 2. TAC 24 pont. 3. Astra 22 pont. 4. CFR Bukarest. 5. Viforul Dacia 5 pont.

A KAC ifjúsági gárdája nagyszerűen szerepelt. A pontversenyben győzelméért a Keleti Újság kupáját nyerte.

CSAKIANY ORSZÁGOS REKORDDAL NYERTE AZ ORSZÁGOS PENTATLON BAJNOKSÁGOT

Pentatlonban, a Jiu rendezésében. Eredménye: 3217.31 pont — új országos rekorddal. 2. Jonescu Crum, Astra, Brassó, 2921.30 pont. 3. Drimus Jiu 2737 pont.

Csáklány eredményei: távol 648 cm., diszkosz 31.08 m., gerely 52.02 m., 200 m.: 24.3 mp., 1500 m.: 5 p. 14 mp.

A Jiu atlétikai versenyének egyéb számai: 100 m: Kovács KAC 11.2 mp. 400 m: Krausz KAC 54.3 mp. 1500 m: Szurd KSE 4 p. 44 mp. 5000 m: Szurd KSE 18 p. 39.2 mp. Súly: Csáklány 11. 77 m., diszkosz: Csáklány 32.94 m., gerely Soós KSE 55.15 m., rud: Krausz 300 cm.

SZÉKESFEHÉRVÁR

Dunántul—Stájerország 63:45. A jobb eredmények: magasugrás: Bódos 191

cm. 400 méter: 1. Leitner osztrák 49.7 mp. 2. Vadas magyar 50 mp. Diszkosz. 1. Józsa magyar 45.44 m. 800 m: 1. Tölgyes magyar 1 p 59.6 mp.

A B. M. T. E. BEMUTATÓ JELLEGŰ FUTÓVERSENYÉN,

vasárnap délután, Brassó—Hosszufalu sportpálya között, a befutás sorrendje a következő volt:

1. Bálrâu Joan 58 perc. 2. Vass János 60 perc. 3. Márk József 63 perc. 4. Fábrić Dénes 64 perc. 5. Paizs Árpád 65 perc.

A táv kb. 15 kilométer volt. Az első helyezett rendkívüli képességgel hosszútávfutók benyomását tették. rövidesen bizonyára kimagasló tagjai lesznek Brassó fejlett maratonistagárdájának. Megemlítendő, hogy Vass János beérkezése után, pihenés nélkül, visszaindult Brassóba, ahová jó kondícióban 1 óra 20 perc alatt futott be.

BERLIN

Németország — Finnország 106 és fél 96 és fél

A berlini találkozón Németország győzött és ezzel igazolta torinói elsőségét. A versenyen kiemelkedő, nagy eredmény kevés volt. Az eredmények: 100 m: 1. Gillmeister (N.) 10.8 mp. 2. Borchmeister (N.) 22.6 mp. 2. Hornberger (N.) 3. Strandval (F.) 23.6 mp. 400 m: 1. Vogt (N.) 49.2 mp. 2. Hamann (N.) 49.2 mp. 3. Jaervinnen (F.) 50.7 mp. 800 m: 1. Dessecker (N.) 1 p. 54.8 mp. 2. Larva (F.) 3. Mertens (N.) 1500 m: 1. Virtanen (F.) 4 p. 06 mp. 2. Mattilainen (F.) 3. Böttcher (N.) 5000 m: 1. L. Virtanen (F.) 14 p. 56.2 mp. 2. Iso-Hollo (F.) 14 p. 56.4 mp. 3. Syring (N.) 15 p. 26.4 mp. 10.000 m: 1. Salminen (F.) 32 p. 15.8 mp. 2. Askola (F.) 3. Kohn (N.) 110 gát: 1. Wegner (N.) 15 mp. 2. Welscher (N.) 15.2 mp. 3. Sjöstedt (F.) 15.3 mp. 400 gát: 1. Cheele (N.) 54.8 mp. 2. Wegner (N.) 3. Jaervinnen (F.) Magasugrás: 1. Kotkas (F.) 2 m. 2. Weinközt (N.) 197 cm. 3. Perälä (F.) és Martens (N.) 190 cm. Távolugrás: 1. Tolamo (F.) 751 cm, finn rekord. 2. Long (N.) 740 cm. 3. Leichum (N.) 737 cm. Hármassugrás: 1. Rajasaari (F.) 14.73 m. 2. Pöyry (F.) 3. Lamboy (N.) Rudugrás: 1. Wegner (N.) 395 cm. 2. Müller (N.) 3. Vejanen (F.) Súlydobás: 1. Wölke (N.) 15.39 m. 2. Schröder (N.) 14.56 m. 3. Alarotu (F.) 14.47 m. Gerelyvetés: 1. Jaervinnen (F.) 74.59 m. 2. Sippala (F.) 63.65 m. 3. Weimann (N.) 63.28 m. Diszkoszvetés: 1. Sievert (N.) 45.78 m. 2. Lampinen (F.) 3. Kenta (F.) Kalapácsvetés: 1. Porhola 51 m. 68 cm. 2. Parni (F.) 3. Seeger (N.) 47.50 m. (régi rekord). 4x100: 1. Németország 42 mp. 2. Finnország 43.8 mp. 4x400: 1. Németország 3 p. 19.5 mp. 2. Finnország 3 p. 27.5 mp.

ORSZÁGOS REKORDOK A MAGYAR STAFÉTABAJNOKSÁGON

— melyet az MTK rendezett meg Budapesten.

4x100: 1. BBTE 41.2 mp. Magyar rekord! 2. UTE. 3. MAC. A BBTE stafétájának ideje ugyanannyi, amennyivel a német staféta győzött Torinóban.

4x400 m: 1. BBTE 3 p 22.8 mp. 2. MAC. 3. UTE.

4x1500 m: 1. MAC 16 p 41 mp. Ma-

Félvezeték Önt, ha „OLLA” helyett silány utántöltőket ajánlanak. Utasítsa vissza a rágaskodók az eredeti csomagolást „OLLA”-hoz

gyar rekord! 2. UTE. 3. BBTE. 4x100 m. ifjúsági: 1. MAC 44.6 mp. 2. MTK. 3. Törekvés. 5000 m. csapatverseny: 1. MTK 35 pont. 2. UTE 37 pont. Egyénileg: 1. Szilágyi MTK 15 p 41 mp.

Bukarestiek nyerlék a motor-számokat, brassói versenyző első a kerékpárban az IAR sikerült versenyén

Brassó, szeptember 18.

Az IAR sikerült kerékpár- és motorkerékpárversenyt rendezett pályáján, a következő eredményekkel:

KERÉKPÁR

2475 m. táv: 1. Chicomban Traian IAR 3 p. 10.6 mp. 2. Gogan Virgil Turnu-Severin 3 p. 10.8 mp. 3. Timi Valentin.

8250 m. táv: 1. Chicomban IAR 11 p. 38 mp. 2. Timi Valentin IAR 11 p. 38 mp. 3. Chicomban V. IAR 11 p. 39 mp.

MOTORKERÉKPÁR

(4125 m. táv) 250 kcm:

1. Salariu Bukarest (Rudge) 3 p. 28 mp. (71 km. óránkénti sebesség.) 2. Thoiss Brassó (AJS) 3 p. 32 mp. (70 km.) 3. Sandu Brassó (AJS) 3 p. 35 mp. (69 km.)

250—500 kcm., handikap:

1. Sandu Brassó (AJS) 350 kcm. 2 p. 03.6 mp. 2. Thoiss Brassó (AJS) 250 kcm. 2 p. 04.5 mp. 3. Cloosné Brassó (Rudge) 250 kcm. 2 p. 14 mp.

BUKAREST—BRASSÓ VERSENY

I. futam: 1. Frone Bukarest (Sarolea) 3 p. 07.5 mp. (79 km.) 2. Sandu Brassó (AJS) 3 p. 30.7 mp. (70.5 km.) 3. Pavel Emil Brassó (BMV) 3 p. 36.4 mp. (68.5 km.)

II. futam: 1. Georgescu Bukarest (BSA) 3 p. 07 mp. (79 km.) 2. Simionescu Brassó (Sarolea) 3 p. 23 mp. (73 km.) 3. Condrea, Brassó, feladta.

Döntő: 1. Georgescu Bukarest 3 p. 07.6 mp. (79 km.) 2. Frone Octav Bukarest 3 p. 12.4 mp. 3. Simionescu Brassó 3 p. 14.6 mp.

Székesszói üzenetek

B. Zoltán Károly. Érdeklődtünk többfelé, de olyan tanítézet, amelyen után ön érdeklődik, jelenleg nincsen Romániában. Erdély területén semmiképpen sincs. Így tehát tanulmányait mint magántanuló kell folytatnia. Forduljon közvetlenül a legközelebbi állami középiskola igazgatóságához mihez tartás végett.

Perickt gépirónót keresünk

néhány heti kisegítő munkára Gyorsírók előnyben Brassói Lapok kiadó-hivatala Brassó

RENKIVÜL FONTOS KÖNYVUDONSÁG!

MOST JELENT MEG!

Hogyan éljen a

vesebajos ember

Orvosi tanácsok vesebajosok számára.

Írta: Dr. Lukács Pál belgyógyász főorvos.

E nélkülözhetetlen munka tartalomjegyzékéből: A vese szerkezete és működése. — A vesebetegségek tünetei. — A vesebetegségek különböző formái. — A vesebetegségek okai. — A vesebetegségek megelőzése. — A vesebetegségek vizsgálati módszerei és azok jelentősége. — Vizelet vizsgálat. — A vesék működési vizsgálata. — Egyéb vizsgálati módszerek. — A vesebetegségek gyógykezelése. — Diétás gyógymódok. — Általános alapelvek. — A sómentes, illetve sószegény diéta. — Karell-féle kúra. — Gerson-féle kúra. — Diétás gyógykezelések vese- és húgykő bántalmaknál. — Gyógyszerek és sebészeti kezelés. — Egyéb eljárások. — A vesebeteg konyhája. — Táplálékaink konyhasó tartalma. — Táplálékaink fehérje tartalma, stb. stb.

A kiváló szerző husz éves orvosi gyakorlat gazdag tapasztalatai alapján írta meg művét, mely élvezetes és mindenki számára könnyen érthető stílusban világosítja fel a vesebajban szenvedőt mindarról, amit életmódjáról, diétájáról tudnia kell. Ára 78 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismerteti feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Hidraulikus olajpórést és egy 21. „Ganz”-hengerekkel kerek vételre. Eladók 50 HP. indikált félstabil gőzgépet. Követitőket díjazom. Ing. Elias Győző, Timişoara IV. Bulev. Duca 27. 14337

Oriási gyümölcsű ananász, számoça-palánt száza 50, ezre 400 lej. Hollandiai jáciut, tulipán, óriási árcsaka palánt, cserepvirágokról olesó árajánlattal szolgál Kertészet, Haghiz. 14583

Eladó „Columbus” kenyérgyári dagasztógép. Felvilágosítást nyújt, Taub Hiraproda, Carei. 14785

Garantáltan, nagy jövedelmű fogorvosi rendelő átadó Bánáthán. Felvilágosítást: Abrahamné, Arad „Fehér Kereszt”. 14787

Állást nyer

Keresek fűzőkészítőnőt, ki önállóan dolgozik. Cim: 14689. szám alatt a brassói kiadóban.

Keresek azonnalra 2 éves kisfiam mellé éves bizonyítványokkal, magyarul is beszélő kisasszonyt. Fischmann, Arad, Str. Josif Vulcan 15. 14786

Fazakas-műhelyben 1—2 jó korongos, állandó munkára kerestetik. L. Wilhelm, Sibiu, Strada Zidu Nou 2. 14693

Állást keres

12 évig vezetőállásban volt biztositási tisztviselő — irodavezetésben, szervezésben jártas, elhelyezkedést keres. Cim: 14775. szám alatt a brassói kiadóban.

Magányos, középkorú, intelligens nő, házvezetőnőnek, gondozónőnek ajánlkozik, éves bizonyítványokkal. A háztartás minden ágában jártas. Ajánlatokat továbbít: Librum könyvesbolt, Dicsőszentmárton. 14739

Szesztyőgépezés nagy gyakorlattal állást keres. Eder Károly, Zsibou. 14683

Brassótól Váradig

Orsovától Szigetig

Zombolyától Gyergyóig

terjed a hír, ha azt a

Brassói Lapokban

apróhirdetéseknél közli!

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Brasov.